

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ХОРТИНГУ

ISSN 2410-5317

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ХОРТИНГУ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Засновано в 2014 р.

Випуск 1

Частина 3

Київ
Видавець Паливода А. В.
2014

УДК 37.02 : 796.85 (08)
ББК 74.202 : 75.715
Т 33

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 12 від 28 серпня 2014 р.)

Збірник наукових праць входить до Переліку наукових фахових видань України,
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата педагогічних наук
(наказ МОН України від 07 жовтня 2014 р. № 1021)

Редакційна колегія:

- Бех І. Д. – дійсний член НАПН України, доктор психологічних наук, професор
(головний редактор)
- Петрочко Ж. В. – доктор педагогічних наук, професор (заступник головного редактора)
- Артюшенко А. О. – доктор педагогічних наук, професор
- Беленька Г. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Болтівець С. І. – доктор психологічних наук, професор
- Діхтяренко З. М. – кандидат педагогічних наук, доцент, голова науково-методичної колегії
Української федерації хортингу, майстер спорту України з хортингу
- Єрмоменко Е. А. – кандидат педагогічних наук, Заслужений тренер України, Майстер
спорту України міжнародного класу, президент Української федерації
хортингу, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України
- Зубалій М. Д. – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
- Коновець С. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Круцевич Т. Ю. – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор
- Литвиненко А. М. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
- Грибан Г. П. – доктор педагогічних наук, професор
- Пристапа Є. Н. – доктор педагогічних наук, професор
- Пустолякова Л. М. – кандидат педагогічних наук
- Тимошенко О. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Тимчик М. В. – кандидат педагогічних наук, майстер спорту України з хортингу
- Федорченко Т. Є. – доктор педагогічних наук, професор
- Хатько А. В. – кандидат педагогічних наук, майстер спорту України з хортингу
- Чобітько М. Г. – доктор педагогічних наук, професор
- Півоварський Юліуш – почесний професор, PhD, ректор Вищої школи публічної і
індивідуальної безпеки „Апейрон“ (Польська Республіка)
- Порада Віктор – професор, доктор юридичних наук,
ректор Вищої школи в Карлових Варах (Чеська Республіка)
- Шортт Джеймс Джордж – президент Всесвітньої асоціації особистих охоронців (Ірландія)
- Кастлшортський
Юрчак Войтех – професор, PhD, Академія збройних сил ген. М. Р. Штефаника в
Ліптовському Мікулаші (Словацька Республіка)
- Рецензенти:**
- Волков Л. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Єжова О. О. – доктор педагогічних наук, кандидат біологічних наук, професор
- Оржеховська В. М. – доктор педагогічних наук, професор
- Присяжнюк С. І. – доктор педагогічних наук, професор
- Сичов С. О. – доктор педагогічних наук, професор

Т 33 Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.] – К. :
Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – 971 с.

ISBN 978-966-437-427-6.

До збірника ввійшли наукові праці вітчизняних учених, аспірантів, тренерів з хортингу. Автори спрямували свій науковий пошук на багатоаспектне висвітлення шляхів щодо реалізації сучасних підходів у теорії і методиці хортингу – національного виду спорту України.

УДК 37.02 : 796.85 (08)
ББК 74.202 : 75.715

ISBN 978-966-437-427-6

© ПІВ НАПН України
© К. : Паливода А. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНИХ ТРЕНУВАНЬ І САМОВИХОВАННЯ СПОРТСМЕНА ЗА МЕТОДИКАМИ ХОРТИНГУ

ОПАНАЩУК Віктор Вікторович

Українська федерація хортингу

Анотація. У даній науковій статті описана методика самовиховання у системі хортингу, проаналізовано методи та форми самовиховання особистості школярів і студентів із застосуванням засобів сучасного національного виду спорту хортингу та підходи до визначення сутності, змісту і завдань спортивної діяльності. Розглянуто напрями виховання і вдосконалення фізичних якостей спортсменів хортингу різних вікових груп і рівня підготовленості у процесі самостійної тренувальної роботи. Наголошується на необхідності підвищення техніко-тактичної підготовленості. Виділено елементи формування бойової готовності, функціональної підготовки спортсменів засобами хортингу до виконання завдань тренера. Розглянуто технічні характеристики спорядження, яке використовують спортсмени на самостійних заняттях. Пропонується схема розподілу навантаження на тренуваннях із загальної та спеціальної фізичної підготовки спортсменів. Пропонується розширити розділи програми підготовки із загальної та спеціальної витривалості, швидкісно-силових якостей, використовувати методики підготовки спортсменів хортингу високої кваліфікації. Показані напрями підвищення функціональної підготовки та поліпшення технічних навичок через вдосконалення фізичних якостей: сила, витривалість, швидкість, спритність, гнучкість. Надано методичні рекомендації щодо коригування програми фізичної та функціональної підготовки школярів і студентів у процесі самостійних занять хортингом та самовиховання.

Ключові слова: методика самовиховання, хортинг, форми самовиховання, спортивна підготовка.

Актуальність наукового дослідження. Ефективні виховні впливи на особистість спортсмена у спортивній педагогіці, а також у теорії і методиці виховання традиційно розглядаються як три взаємопов'язані процеси: виховання, самовиховання і перевиховання. Однак, всі зусилля тренерів, спрямовані на виховання та перевиховання, малоефективні без керівництва процесом самовиховання – свідомої діяльності людини за допомогою власних зусиль змінювати і вдосконалювати себе. Виховання в його сучасному розумінні за системою хортингу є не чим іншим, як створення умов розвитку особистості спортсмена хортингу через самовиховання [1; 5; 12–18].

Самовиховання з повним правом можна віднести до найдавніших, але завжди актуальних проблем педагогічної науки і практики. На зорі людської цивілізації, коли педагогіка, в тому числі і така її галузь, яка в даний час отримала назву спортивної педагогіки, розглядалася в руслі філософії, психології, різних видах мистецтв і систем фізичного виховання, самовиховання носило дещо таємничий, замаскований характер. Методика самовиховання найдавніших шкіл виявилася забутою [2–4; 6–11]. По суті, всі форми індійської йоги, відомі всім буддійські школи і монастирі, біблійні заповіді про самовдосконалення розуму, почуттів, моральності, фізичних і вольових якостей є століттями перевірені системи самовиховання.

Об'єкт наукового дослідження – самовиховання спортсмена хортингу.

Предмет дослідження – особливості і методика самовиховання в хортингу.

Контингент – школярі і студенти.

Мета наукового дослідження – вивчити психолого-педагогічні аспекти, зміст, форми і методи самостійного виховання спортсменів і надати методичні рекомендації щодо організації самовиховання школярів і

студентів, які займаються хортингом у закладах загальної середньої і вищої освіти.

Завдання:

- 1) розглянути поняття і основні методи організації самовиховання юних спортсменів в хортингу;
- 2) вивчити особливості розвитку особистості учнів молодшого шкільного віку, як початкової вікової групи для впровадження методів самовиховання;
- 3) дослідити методичні підходи до організації самовиховання в хортингу.

Самовиховання в хортингу

У сучасних роботах зі спортивної педагогіки і психології в спеціальній літературі з методики знань у спорті з юними спортсменами хортингу значна увага приділяється питанням взаємозв'язку виховання і самовиховання. Проблема виховання і самовиховання найчастіше пов'язується з вихованням дисциплінованості, колективізму, волі і характеру відповідно до мети певної тренувальної діяльності.

Перш за все, юному спортсмену хортингу необхідно оволодіти методами пізнання самого себе. Вивчаючи себе, свої переваги потрібно детально і уважно розібратися з різними станами своєї свідомості, психічного і фізичного стану організму під час спортивних тренувань, змагань, відпочинку і відновлення.

Практика роботи тренерів у сфері дитячо-юнацького хортингу, аналіз психолого-педагогічних досліджень і дані нашої експериментальної роботи дозволяють виділити найбільш прийнятні методи самоспостереження: визначення самопочуття за пульсом, ритмом дихання, різними реакціями; визначення біоритмів (інтелектуального, емоційного і фізичного); контроль за вагою спортсмена; самооцінка бажання тренуватися і брати участь у змаганнях.

Застосування зазначеного мінімального комплексу самоконтролю і самоспостереження є необхідним для ведення щоденника самоконтролю, але комплекс цих показників може бути вдосконалений і розширений за рахунок використання спеціальних комп'ютерних програм.

Юні спортсмени хортингу незалежно від спортивної кваліфікації постійно поповнюють свої знання, розширюють кругозір, збагачують свою пам'ять необхідними відомостями. Всьому цьому сприяє так зване розумове або інтелектуальне самовиховання.

Для зручності складання програми інтелектуального самовиховання рекомендується скласти індивідуально для кожного юного спортсмена схему, в якій відбивається динаміка зміни розумових якостей людини [19–32]. Наприклад, від повільності мислення – до кмітливості та винахідливості, від прямолінійності мислення – до гнучкості і логічності, від пасивності – до пізнавальної активності тощо. Рекомендується використовувати спеціально розроблені правила для розвитку пам'яті, мислення, вдосконалення розумових якостей.

Важливе значення для самовиховання юних спортсменів хортингу має методика вольової та емоційної підготовки. Дійсно, серед видатних спортсменів важко знайти слабовільних і емоційно нестійких. У роботі з юними спортсменами хортингу тренери навчають їх методам і прийомам емоційної і вольової підготовки.

Самонаказ – чітка команда самому собі, яка є стимулом для виконання якої-небудь дії або прояву вольового зусилля.

Самонавіювання – метод, заснований на впливі словом, самопроговорюванні цільової установки, подоланні боязкості, нездужань.

Самонавіювання в поєднанні з розслабленням, контрастним душем, самомасажем знімає втому, відновлює сили, допомагає мобілізуватися.

Самопримус – метод, коли виконується дія, так би мовити, «через не хочу». Це особливо важливо у роботі з юними спортсменами хортингу, які виступають у провідному розділі змагань «Двобій».

Самоухвалення – як метод самовиховання юних спортсменів хортингу просто необхідний. Він дозволяє осмислити зроблене, похвалити, заохотити себе, хоча цього ніхто і не чує.

Самозаспокоєння – метод, заснований на аналізі своїх помилок і невдач, що неминуче бувають на шляху спортсмена хортингу. Це привчає до об'єктивності, навчає вмінню налаштуватися на подальшу роботу над собою, уникнути негативного впливу емоцій досади, образи, заздрості і злості.

Таким чином, арсенал методів і прийомів емоційної і вольової підготовки спортсмена хортингу дуже великий. У практичній роботі тренерів ДЮСШ в різних регіонах України ми спостерігали такі, як: спеціально підібрана музика, пісні, танці, дихальні вправи, водні процедури, аутотренінг, а також застосування лікарських препаратів, вітамінів, а також інших індивідуальних стимуляторів [33–45]. Для самовиховання потрібна воля, хоча вона сама формується і закріплюється в роботі, подоланні труднощів, що стоять на шляху до мети.

Воно може бути пов'язане з іншими видами самовиховання – моральним, інтелектуальним, трудовим, естетичним тощо. Основними мотивами фізичного самовиховання в хортингу виступають: вимоги соціального життя і культури; домагання на визнання в колективі; змагання; усвідомлення невідповідності власних сил вимогам соціально-професійної діяльності. Серед мотивів можуть виступати критика і самокритика, які допомагають усвідомити власні недоліки.

Фізичне виховання спортсмена хортингу є абсолютно невіддільним від інших видів виховання. Органічною основою їх взаємозв'язку є єдність фізичного і духовного розвитку людини, а також закономірності організації всієї соціальної системи фізичного виховання. Власне, хортинг виступає як потужний засіб соціального становлення особистості старших підлітків і студентів, активного вдосконалення індивідуальних, особистісних якостей, а також рухової сфери.

Таким чином, хортинг виступає найважливішою умовою, а фізичне виховання – найважливішим засобом різнобічного розвитку особистості спортсмена. Установка на різнобічний розвиток особистості передбачає оволодіння школярами і студентами, з одного боку, основами фізичної культури, складовою частиною якої є міцне здоров'я, хороший фізичний розвиток, оптимальний рівень рухових здібностей, знання і навички в області хортингу, мотиви й освоєні способи (уміння) здійснювати фізкультурно-оздоровчу і спортивну (тренувальну, змагальну) діяльність, а з іншого – формування інтелектуальної, вольової та емоційної сфер школяра і студента, його естетичних уявлень і потреб.

Об'єктивна сторона впливу занять хортингом на інтелект полягає в тому, що розумова і фізична діяльність виступає в єдності і у взаємозв'язку. Багато явищ, які відбуваються в навколишньому світі і в організмі людини, можуть бути пізнані тільки в результаті рухової діяльності.

Це відноситься, перш за все, до уявлень про кінематичні, динамічні і ритмічні характеристики рухів, тобто до уявлення про час, простір, тривалість виконання рухів, темп, швидкість, ритм, а також про можливості власного тіла [46–58]. Заняття хортингом впливають на розвиток наступних сторін інтелекту школярів і студентів: уваги (оволодіння складнокоординаційними фізичними вправами вимагає концентрації уваги на виконуваних рухах, рухових відчуттях і ситуаціях, що виникають, а також супутніх рухах), спостережливості (внаслідок розвитку аналізаторів), винахідливості і швидкості міркування (пред'являються високі вимоги до здатності швидко і адекватно орієнтуватися в ситуації, що змінюється) і мислення (необхідність вести пошуки причин вдалих і невдалих рухів, осмислювати їх мету, структуру, результат тощо).

Заняття хортингом сприяють поліпшенню розумової працездатності школярів і студентів у результаті позитивного впливу чергування характеру діяльності, зміни розумової і фізичної роботи, а також застосування фізичних навантажень, які, навіть нетривалі, здійснюють позитивний вплив на перебіг психічних процесів. Обмеження рухової активності, навпаки, веде до зниження розумової працездатності.

Водночас, можливий і негативний вплив навчально-тренувальних занять на інтелект школярів і студентів, який зазвичай пов'язаний з одностороннім захопленням хортингом (на шкоду іншим видам діяльності, зокрема навчанню) або втому, наступаючою внаслідок навчально-тренувальних занять із занадто великими фізичними навантаженнями. Крім того, пригнічувальний вплив на інтелект школяра і студента, який займається хортингом, можуть надати і умови, що виключають звичну фізичну або розумову працю.

Існує прямий зв'язок між ступенем вольового зусилля і нервово-м'язовою напругою. Чим вище якісні прояви рухової діяльності, тим відповідно більшим має бути вольова напруга. Таким чином, об'єктивна сторона позитивного впливу занять хортингом на розвиток вольових рис характеру особистості полягає в тому, що вони пов'язані з необхідністю прояву вольових зусиль.

У процесі навчально-тренувальних занять з хортингу найбільш радикальний засіб формування вольових рис характеру школярів і студентів – фізичне навантаження. Вправу слід розглядати не тільки як метод, спрямований на вдосконалення в техніці і тактиці, забезпечення фізичної підготовленості, але і як засіб розвитку волі. В ході навчально-тренувального процесу у школярів і студентів виникають певні труднощі, які сприятимуть розвитку вольових рис характеру [59–72]. Це необхідність опанувати складною технікою прийомів хортингу, спортивних вправ, проявляти вольові зусилля, долати втому, тримати себе в руках і працездатність в несприятливих умовах зовнішнього середовища, регулювати емоційний стан, зберігати і дотримуватися встановленого режиму дня. Всі ці труднощі в найбільшій мірі проявляються під час спортивних змагань, які і служать одним з основних засобів формування вольових якостей спортсмена.

Вольові якості школярів і студентів на навчально-тренувальних заняттях з хортингу, як і у всіх інших випадках життя, виступають у вигляді взаємно протилежних позитивних і негативних проявів: сміливості і боягузтва, впевненості і сумніву, витримки і квалітивності тощо. З огляду на індивідуальні особливості спортсменів, необхідно створювати умови, в яких виявляються і закріплюються сильні сторони характеру. При цьому необхідно брати до уваги інші, тісно пов'язані з вольовими, якості особистості: захопленість і прагнення до поставленої мети (безпосередньої, близької, далекої).

Заняття хортингом сприяють формуванню у школярів і студентів позитивних емоцій. Причини цього явища пояснюються тим фактом, що м'язова напруга (у певних межах інтенсивності) пов'язана з виникненням приємних відчуттів. Досягнення поставлених цілей, навіть свідомість наближення до них, – головний фактор, що дає людині задоволення від своєї діяльності.

В ході навчально-тренувального процесу з хортингу школярів і студентів цей ефект досягається в результаті усвідомлення прогресу в освоєнні техніки прийомів самозахисту та спортивних вправ, у розвитку рухових і психічних якостей, перемоги на змаганнях тощо. На навчально-тренувальних заняттях спортсмен як би пізнає себе з нових, раніше невідомих йому сторін, стверджує себе в своїй свідомості. Активна рухова діяльність регулює процеси збудження і гальмування центральної нервової системи.

Навчально-тренувальні заняття з хортингу, участь у спортивних змаганнях, що пред'являють досить високі вимоги до організму, можуть знизити, а часом і зовсім нейтралізувати раніше виниклі негативні емоційні переживання. Однак, заняття хортингом – фактор, що викликає не тільки позитивні емоції.

Вони можуть стати також джерелом гострих негативних переживань, причому найбільш негативний вплив на емоційну сферу надають невдалі виступи на спортивних змаганнях, негативні приклади поведінки, якщо такі є в процесі навчально-тренувальних занять, недостатньо сформований здоровий психологічний клімат в спортивному колективі, групі [73–86]. Таким чином, в силу самої сутності хортингу прояв у спортсменів негативних рис характеру (боягузтва, безвілля, грубості тощо) сприймається як негарне, негативне в поведінці і, навпаки, сміливість, рішучість, мужність – як приклад для наслідування. Тим самим навчально-тренувальні заняття з хортингу сприяють формуванню у школярів і студентів етично виправданих уявлень про правильну поведінку людини.

Заняття хортингом спрямовані, перш за все, на оволодіння людиною своєю руховою сферою, збагачення рухових уявлень, розвиток рухових здібностей. Смісловий зміст поняття «фізична культура особистості в хортингу» може розкриватися як окультурення рухів, підвищення їх економічності, раціональності, доцільності, тобто оволодіння тими сторонами рухів, які характеризують їх досконалість і красу.

Таким чином, навчально-тренувальні заняття з хортингу є фактором формування естетики рухів у школярів і студентів. Інша сторона занять хортингом при вирішенні завдань естетичного виховання спортсменів – формування у них естетично виправданих уявлень про красоту в рухах людини, в її поведінці і в фізичному розвитку.

Певна ступінь спортивної культури дає можливість сприймати як красиве в рухах спортсмена хортингу їх раціональність, відповідність конкретної ситуації і важливість справ, вираз у них розуму і енергії. Таким чином, заняття хортингом дозволяють виховувати у школярів і студентів естетично виправдані уявлення про красу рухів людини.

Результати, які досягаються у формуванні особистості школярів і студентів на навчально-тренувальних заняттях, залежать і від дотримання ряду умов. Одна з них – поєднання занять хортингом з іншими видами діяльності, що мають виховну спрямованість і здійснюваними в сім'ї, закладі освіти засобами мистецтва, преси, телебачення тощо.

Інша важлива умова – постійний контроль за певними морально-етичними основами поведінки спортсмена хортингу. Відповідно до думки багатьох фахівців тут можуть бути виділені три близькі, але несхожі боки:

- 1) морально-етичні положення, характерні для людей, що живуть у певних соціально-економічних умовах;
- 2) мотиви, якими керується молода людина в заняттях хортингом;
- 3) етичні основи поведінки спортсмена.

Крім названих умов досягнення позитивних результатів у формуванні особистості школярів і студентів, які займаються хортингом, слід вказати на вирішальне значення особистості тренера-викладача, спрямованості його дій. Морально-етичні положення, якими керуються спортсмени, мають прямий взаємозв'язок з громадською сферою, в якій юний спортсмен живе, трудиться, вчиться, а також інтелектуальною атмосферою в ній [87–95]. Спільна колективна практична діяльність створює сприятливі можливості для інтелектуального взаємозбагачення школярів і студентів. Переймаючи знання всередині спортивного колективу хортингу, школярі і студенти краще пізнають специфіку і призначення фізичного виховання як в особистому, так і в суспільному житті.

Велике значення фізкультурний колектив також має у розвитку естетичних якостей особистості школярів і студентів. І хоча формування естетичної оцінки моральних відносин в колективі значно складніше, без цього, що особливо важливо, морально-естетичні критерії особистості можуть бути низькими.

Період соціальної та спортивної адаптації – серйозне випробування для юних спортсменів хортингу. Треба освоїтися з новою обстановкою, колективом, витрачаючи додаткові зусилля на звикання до режиму навчально-тренувальних занять. Тому велике значення в розвитку позитивних якостей спортсменів має правильно організоване керівництво їх самовихованням.

Під самовихованням розуміється свідомо, систематична робота особистості над собою, спрямована на формування і вдосконалення позитивних і усунення негативних якостей відповідно до вимог суспільства, особистих потреб та переконань. Стимулювати процес самовиховання школярів і студентів у ході навчально-тренувального процесу можна лише використовуючи диференційований та індивідуальний підхід: одних спонукати керуватися своїм позитивним ідеалом, іншим – допомогти зруйнувати негативний і сформуванати позитивний ідеал, третім – допомогти у виборі ідеалу.

Отже, вирішуючи завдання фізичного виховання спортсменів, тренеру-викладачу необхідно орієнтувати свою діяльність на такі важливі компоненти, як формування ціннісних орієнтацій на фізичне і духовне вдосконалення особистості школярів і студентів, формування потреб і мотивів до систематичних занять хортингом, виховання моральних і вольових якостей, формування гуманістичних відносин, набуття досвіду спілкування. При цьому школярів і студентів необхідно навчати способам творчого застосування отриманих знань, умінь і навичок для підтримки високого рівня фізичної і розумової працездатності, стану здоров'я, самостійних занять.

Методи виховання в хортингу об'єднуються в чотири групи і складають таку систему:

а) методи формування свідомості: розповідь, бесіда, лекція, дискусія, диспут, метод прикладу;

б) методи організації діяльності і формування досвіду поведінки: вправа, привчання, доручення, вимога, створення виховувальних ситуацій;

в) методи стимулювання поведінки: змагання, гра, заохочення, покарання;

г) методи контролю, самоконтролю і самооцінки: спостереження, опитувальні методи (бесіди, анкетування), тестування, аналіз результатів діяльності.

Форма виховання спортсменів хортингу як частина процесу загального виховання залежить від цілей, змісту, методів і одночасно обумовлює їх здійснення, втілення в конкретній справі [96–99]. Тому форми виховання залежать від конкретних педагогічних ситуацій, і тому вони так різноманітні, носять творчий характер і часом індивідуально неповторні. В теорії та методиці хортингу виділено різні типи форм виховної роботи зі спортсменами за кількістю учасників: *індивідуальні* – бесіди, заняття тренера з одним спортсменом (вихованцем); *групові* – кілька учасників (гурток, тимчасова група, спортивний клас) знаходяться в безпосередньому контакті; *масові* – кілька спортивних груп і класів, школа, район, вся країна (проводяться змагання, свята, конференції, зльоти, походи і тому подібні заходи). Виділено також форми роботи за основним видом діяльності: форми пізнавальної діяльності, трудової, суспільно корисної, естетичної, фізкультурно-оздоровчої, ціннісно-орієнтаційної. В системі хортингу виділяються форми виховної роботи у залежності від методу виховного впливу: словесні, практичні, наочні.

До специфічних методів хортингу відносять: методи строго регламентованої вправи, використання фізичних вправ в ігровій формі, змагальний метод.

Особливості особистого розвитку учнів молодшого шкільного віку як початкової вікової групи для впровадження системи засобів самовиховання

В учнів цього вікового періоду як би переплітаються риси дитинства і риси, багато в чому властиві юності, але ще знаходяться в стадії становлення і розвитку. Ось чому підлітка іноді характеризують як напівдитину і напівдорослого. Як напівдорослий він відчуває швидке зростання фізичних сил і духовних потреб, як напівдитина він ще обмежений своїми можливостями і досвідом, щоб задовольнити всі виниклі запити і потреби.

Цим пояснюється складність і суперечливість характеру, поведінки і розвитку молодших школярів і підлітків, що дає підставу вважати цей вік у певній мірі важким для самовиховання. Зокрема, відзначається посилення активності гіпофіза і щитовидної залози. Це стимулює фізичне зростання і сприяє посиленню обмінних процесів в організмі. Однак, у фізичному розвитку спостерігається непропорційність: кінцівки ростуть швидше, розвиток же тулуба дещо відстає. Зовні це проявляється в тому, що у молодших і середніх школярів руки і ноги здаються трохи подовженими, а рухи їх відрізняються деякою незграбністю.

Разом з тим відзначається нерівномірність у процесі самого зростання: в окремі періоди воно то сповільнюється, то відбувається занадто інтенсивно. Цей процес супроводжується окостенінням скелета і зменшенням хрящової речовини. Одночасно з цим розвиваються м'язові тканини і, зокрема, більш тонкі волокна, що разом із зміцненням скелета надає підліткам великої фізичної сили. При цьому ряд фахівців хортингу відзначають акселерацію (прискорення) цих процесів, яка виражається в тому, що фізичний розвиток підлітків у даний час відбувається на 1–1,5 роки швидше, ніж 30–40 років тому.

Деякі диспропорції спостерігаються також у розвитку серцево-судинної системи молодших і середніх школярів. Серце росте швидше, розвиток же судин дещо відстає, що веде до нестачі в припливі крові до окремих органів і систем, до підвищення кров'яного тиску і пов'язаних з цим головних больових відчуттів. Молодші і середні школярі відрізняються великою рухливістю, підвищеною жвавістю, прагненням до діяльності і практичного застосування своїх сил у праці, в піднятті важких предметів, у фізичних змаганнях, а хлопчики і в сутичках між собою. Але і м'язи, і кровоносна система ще зміцніли недостатньо, тому молодші і середні школярі швидко втомлюються, не в змозі переносити тривале фізичне напруження, а надмірні фізичні навантаження (наприклад, стрибки в довжину і висоту, перестрибування канав та інших перешкод) нерідко призводять до фізичних травмувань. Ось чому правильне дозування фізичних навантажень є важливим завданням при організації практичної навчально-тренувальної діяльності школярів цього віку в хортингу.

Необхідність постійної уваги і створення сприятливих умов для фізичного розвитку молодших і середніх школярів (організація щоденної ранкової гімнастики, спортивно-масових заходів, рухливих ігор, забезпечення достатнього перебування на свіжому повітрі тощо) обумовлюється також гіподинамією (від грец. **hypo** – приставка, яка використовується в сенсі «під» і вказує на зниження проти норми, і **dinamus** – сила, рухливість), тобто недостатньою рухливістю. Навчання, що вимагає сидячого способу життя, може призводити до застійних явищ в організмі, недостатнього кисневого харчування, що негативно позначається на фізичному розвитку учнів.

Розвиток мозку, подальше структурне формування нервових клітин і асоціативних волокон створюють передумови для вдосконалення пізнавальної діяльності молодших і середніх школярів. Надходження в кров гормонів, що виробляються органами внутрішньої секреції, викликає то підвищення, то зниження життєвого тону, то підйом, то занепад працездатності та енергії, а також супроводжується чергуванням, то гарного настрою, то уходу у внутрішні переживання, то життєрадісності, то пасивності.

У періоди зниження настрою і занепаду енергії у молодших і середніх школярів можуть з'являтися дратівливість, байдуже ставлення до навчання, сварки з товаришами і конфлікти з друзями, а також багато непорозумінь у відносинах з батьками, вчителями та іншими дорослими.

Для середніх школярів (учні 5–9 класів) характерні значні зрушення в мисленні та пізнавальній діяльності. На відміну від молодших школярів (учнів 1–4 класів), вони вже не задовольняються зовнішнім сприйняттям предметів, що вивчаються, і явищ, а прагнуть зрозуміти їх сутність, існуючі в них причинно-наслідкові зв'язки. Прагнучи до досягнення глибинних причин досліджуваних явищ, вони задають багато питань при вивченні нового матеріалу (іноді каверзних, «з хитринкою»), вимагають від тренера з хортингу більшої аргументації висунутих положень і переконливого доказу ефективності прийомів і технічних дій.

На цій основі у них розвивається абстрактне (понятійне) мислення і логічна пам'ять. Закономірний характер цієї особливості їх мислення і пам'яті проявляється тільки при відповідній організації пізнавальної діяльності. Тому дуже важливо звертати увагу на надання процесу навчання проблемного характеру, вчити середніх школярів самим знаходити і формулювати проблеми, виробляти у них аналітико-синтетичні вміння, здатність до теоретичних узагальнень. Не менш істотним завданням є розвиток навичок самостійної навчальної роботи, формування вміння працювати з методичною літературою, проявляти самостійність і творчий підхід при виконанні домашніх завдань навчально-тренувального характеру, які задає тренер з хортингу для самостійного аналізу та опрацювання.

Особливе значення в організації навчально-тренувальної роботи з хортингу школярів має внутрішнє стимулювання їх пізнавальної діяльності, тобто розвиток у них пізнавальних потреб, інтересів і мотивів вивчення нових прийомів і вдосконалення вже вивчених технічних дій. Слід мати на увазі, що стимули не виникають самі по собі. Вони формуються тільки тоді, коли тренер звертає особливу увагу на цю сторону роботи, про що вже йшлося в розділі про сутність і закономірності тренування і виховання.

Складним, але дуже важливим є вивчення внутрішніх спонукальних чинників поведінки і розвитку школярів цього віку – їх потреб, мотивів і установок, їх позиції по відношенню до навчання і тренування в хортингу, подій і змін, що відбуваються в суспільстві, праці, а також до тренерів, вчителів і спортивного колективу товаришів. Навчання учнів у системі хортингу має охоплювати також ознайомлення з умовами сімейного життя і виховання, їх позашкільні захоплення і контакти, які мають значний вплив на їх тренування, виховання і розвиток. На закінчення підкреслимо, що тільки глибоке вивчення і знання особливостей розвитку кожного спортсмена хортингу створює умови для успішного обліку цих особливостей у процесі тренування, навчання і виховання.

Методичні підходи до організації самовиховання в хортингу

Під самовихованням розуміється свідома, систематична робота особистості над собою, спрямована на формування і вдосконалення позитивних і усунення негативних якостей відповідно до вимог суспільства, особистих потреб і переконань.

Фізичне самовиховання в системі хортингу розуміється як процес цілеспрямованої, свідомої і планомірної роботи над собою і орієнтований на формування фізичної культури особистості в хортингу.

Він включає сукупність прийомів і видів діяльності, що визначають і регулюють емоційно забарвлену, дієву позицію особистості щодо свого здоров'я, психофізичного стану, фізичного вдосконалення та освіти.

Методи виховання у системі хортингу виявляють свій вплив через: безпосередній вплив тренера на спортсмена (за допомогою переконання, моралі, вимоги, наказу, погрози, покарання, заохочення, особистого прикладу, авторитету, прохання, поради); створення спеціальних умов, ситуацій і обставин, які змушують учня хортингу змінити власне ставлення, висловити свою позицію, здійснити вчинок, проявити характер; громадську думку референтної групи, наприклад, спортивного колективу секції хортингу, особистісно значущого для спортсмена, а також завдяки авторитетній для нього людині і засобам масової інформації (телебачення, друковані видання, інтернет, радіо тощо); спільну діяльність тренера зі спортсменом, спілкування, тренування, гру тощо; процеси навчання і самоосвіти і передачі інформації, соціального досвіду в колі сім'ї, в процесі дружнього та професійного спілкування та ін.

У системі хортингу у цьому питанні виділяють три групи методів:

- 1) орієнтовані на формування позитивного досвіду поведінки спортсменів у спілкуванні і тренувальній діяльності;
- 2) спрямовані на досягнення єдності свідомості і поведінки спортсменів;
- 3) заохочення і покарання, які використовуються у процесі навчально-тренувальної діяльності з хортингу.

Теорія і методика хортингу пропонує таке угруповання методів виховання спортсменів молодшого шкільного віку: тренер сприяє сприйняттю світу; тренер допомагає дитині осмислювати цей світ; тренер ініціює творення світу поза і всередині особистісної структури дитини. Фізичне виховання і освіта в хортингу не дадуть довготривалих позитивних результатів, якщо вони не активізують прагнення учня до самовиховання і самовдосконалення.

Самовиховання інтенсифікує процес тренування, фізичного виховання, закріплює, розширює та удосконалює практичні вміння і навички, що здобуваються в процесі тренувальних занять. Основними мотивами фізичного самовиховання в хортингу виступають: вимоги соціального життя і культури; домагання на визнання в колективі; змагання. Серед мотивів можуть виступати критика і самокритика, що допомагають усвідомити власні недоліки. Процес фізичного самовиховання спортсменів хортингу включає три основних етапи.

Перший етап пов'язаний з самопізнанням власної особистості, виділенням її позитивних психічних і фізичних якостей, а також негативних проявів, які необхідно подолати. Ефект самопізнання обумовлений вимогливістю спортсмена хортингу до себе. До методів самопізнання відносяться: самоспостереження, самоаналіз і самооцінка на тренувальних заняттях. Самоспостереження – універсальний метод самопізнання, глибина і адекватність якого залежать від його цілеспрямованості і вміння спортсмена бачити, систематично спостерігати на основі виділених критеріїв за якостями або властивостями особистості. Самоаналіз вимагає розгляду досконалої дії, вчинку, причин, що викликали це (наприклад, відмова від виконання запланованого комплексу фізичних вправ у режимі тренувального заняття може бути викликаний додатковою роботою щодо виконання навчальних завдань, погіршенням самопочуття, відсутністю бажання тощо).

Це допомагає з'ясувати справжню причину вчинку і визначити спосіб подолання небажаної поведінки в наступний раз.

Дієвість самоаналізу обумовлена адекватністю самооцінки спортсмена хортингу як засобу організації ним своєї поведінки, діяльності, відносин з оточуючими, ставлення до спортивних успіхів і невдач, що впливає на ефективність навчально-тренувальної діяльності і подальший розвиток особистості спортсмена. Самооцінка тісно пов'язана з рівнем домагань, тобто ступенем труднощі досягнення цілей, які тренер ставить перед учнями. Розбіжність між домаганнями і реальними можливостями веде до того, що учень секції хортингу починає неправильно себе оцінювати, внаслідок чого його поведінка стає неадекватною. Самооцінка залежить від її якості (адекватна, завищена, занижена). Якщо вона занижена, то сприяє розвитку невпевненості у власних можливостях, обмежує спортсмена. Її адекватність значною мірою визначається наявністю чітких критеріїв поведінки, дій, розвитку фізичних якостей, стану організму тощо. Перший етап завершується рішенням спортсмена хортингу постійно і наполегливо працювати над собою.

На другому етапі, виходячи з самохарактеристики, визначається мета і програма самовиховання, а на їх основі особистий план дій. Мета може носити узагальнений характер і ставиться, як правило, на великий відрізок часу – роки (наприклад, досягти високого рівня спортивної підготовки в хортингу, фізичної культури особистості); приватні цілі (завдання) – на кілька тижнів, місяців. Орієнтовна програма – орієнтир фізичного самовиховання може бути представлена наступним чином.

Мета – формування фізичної культури особистості спортсмена хортингу.

Завдання діяльності: включити до здорового способу життя і зміцнити здоров'я спортсмена; активізувати пізнавальну і практичну фізкультурно-спортивну діяльність; сформувати морально-вольові якості особистості спортсмена; оволодіти основами методики фізичного самовиховання; поліпшити фізичний розвиток і фізичну підготовленість відповідно до вимог програми підготовки спортсменів хортингу.

Третій етап фізичного самовиховання спортсменів хортингу пов'язаний безпосередньо з його практичним здійсненням. Він базується на використанні методів впливу на самого себе з метою самозміни. Методи самовпливу, спрямовані на вдосконалення особистості, називають методами самоврядування. До них відносяться: самонаказ, самонавіювання, самопереконавання, самовправа, самокритика, самохвалення, самозобов'язання, самоконтроль, самозвіт.

Сутність виховання полягає в такій взаємодії, що тренер з хортингу навмисно прагне вплинути на спортсмена тим, що людина може і повинна бути порядною. Тобто виховання є одним з видів діяльності щодо перетворення людини або групи людей. Ця практико-перетворювальна діяльність спрямована на зміну психічного стану, світогляду і свідомості, знання і способу діяльності особистості та ціннісних орієнтацій спортсменів хортингу. Свою специфіку процес виховання виявляє у визначенні мети і позиції тренера по відношенню до спортсмена. При цьому тренер враховує єдність природної, генетичної, психологічної та соціальної суті учня, а також його вік і умови життя. Як показує практика, функція виховної дії може реалізовуватися різними способами, на різних рівнях, з множинними цілями. Наприклад, сама людина може цілеспрямовано надавати на себе виховний

вплив, керуючи своїм психологічним станом, поведінкою і активністю. У такому випадку можна говорити про самовиховання. При цьому від позиції спортсмена хортингу щодо себе (ким би він хотів бути в сьогодні і стати в майбутньому) залежить вибір виховної мети і способів її досягнення.

Виховна система хортингу має на меті створення умов для підтримки та активізації особистісного зростання і самовизначення учнів, що має на увазі створення умов для вирішення кожним спортсменом основних завдань свого віку, необхідних для повноцінного проживання, сьогодні і гармонійного вибудовування процесів самовизначення в майбутньому. Наприклад, у середньому шкільному (підлітковому) віці провідну роль відіграє спілкування з однолітками в контексті власної діяльності підлітка. Властива дітям діяльність включає в себе такі її види, як навчальна, суспільно-організаційна, спортивна і художня, трудова. При виконанні цих видів суспільно-корисної діяльності у спортсменів-підлітків виникає усвідомлене прагнення брати участь у суспільно необхідній корисній роботі, ставати особистісно значущим. Спортсмен хортингу навчається будувати спілкування в різних колективах з урахуванням прийнятих у них норм взаємовідносин, рефлексії власної поведінки, вміння оцінювати можливості свого «Я». Це найбільш складний перехідний вік від дитинства до дорослості, коли виникає центральне психічне, особистісне новоутворення людини – «почуття дорослості». Специфічна соціальна активність спортсмена хортингу підліткового віку полягає у великій сприйнятливості засвоєнню норм, цінностей і способів поведінки, які існують у дорослих.

Спортсмен хортингу підліткового віку характеризується підвищеною стомлюваністю, яскраво вираженою емоційністю, іноді різкістю в судженнях. До кінця цього періоду учні починають усвідомлювати необхідність самостійного вибору подальшої програми тренування та освіти, що передбачає сформованість досить стійких інтересів та уподобань, орієнтацію в спорті, різних сферах праці та суспільно-корисній діяльності.

Як суб'єкт навчальної діяльності спортсмен хортингу характеризується тенденцією до утвердження своєї позиції суб'єктної винятковості, «індивідуальності», прагненням (особливо виявляється у хлопчиків) чимось виділитися. Це може посилювати пізнавальну мотивацію, якщо співвідноситься з самим змістом навчально-тренувальної діяльності в хортингу – її предметом, засобами, способами вирішення навчально-тренувальних завдань. Прагнення до «винятковості» входить і в мотивацію спортивного досягнення, особливо в складову «нагородження», «успіху». Спортсмен хортингу як суб'єкт навчально-тренувальної діяльності – це людина, яка зробила вибір (або підкорившись вибору референтного для неї оточення) продовжити тренування.

Висновки. Особистість спортсмена хортингу формується і розвивається в результаті впливу численних факторів, об'єктивних і суб'єктивних, природних і суспільних, внутрішніх і зовнішніх, незалежних і залежних від волі і свідомості людей, діючих стихійно або згідно з визначеними цілями. При цьому сама людина не сприймається як пасивна істота, яка фотографічно відображає зовнішній вплив. Вона виступає як суб'єкт свого власного формування і розвитку. Тема даної статті для тренерів, суддів, фахівців хортингу і на сьогоднішній час залишається актуальною. Вивчення даної теми дає можливість порівняти особливості фізичного розвитку учнів молодшого, середнього і старшого шкільного віку, студентського віку, дає

порівняльний аналіз нервово-психічної і пізнавальної сфер учнів різних вікових груп і показує їх вплив на організацію тренувального процесу в системі хортингу.

Основне завдання тренера – виробити у спортсменів хортингу внутрішню мотивацію необхідності оволодіння конкретними спортивними вміннями, яка є основою цілеспрямованої спортивної активності. Тренер повинен виявити мотиви до занять хортингом, пояснити учням, які займаються, громадську сутність фізичної культури і спорту, їх значення як засобів гармонійного розвитку, зміцнення здоров'я, підготовки до праці і захисту Батьківщини, розкрити перспективну лінію вдосконалення спортивних умінь своїх учнів відповідно до внутрішнього устремління кожного. На перших етапах тренування формуються елементарні поняття; в подальшому спортсмени хортингу дедалі глибше пізнають систему вправ і стають активними помічниками тренера у визначенні черговим завдань і шляхів свого фізичного і морально-етичного вдосконалення.

Кожен тренер з хортингу веде навчально-тренувальний процес у відповідності зі своїм досвідом. У кожного тренера є своя система тренування, яка відображає доцільність складових навчально-тренувального процесу. У даній роботі в цю систему складових входять: цілепокладання і планування загальної та спеціальної фізичної підготовки, засоби і методи впровадження у навчально-тренувальний процес з хортингу спеціальної фізичної підготовки, планований виховний результат, контроль і перевірка засвоєння змісту запланованої програми навчально-тренувальної роботи з дітьми та молоддю.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ПОДАЛЬШИХ РОЗРОБОК ЗА ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Абраменко М. В. Формування морально-етичних цінностей у процесі занять єдиноборствами / М. В. Абраменко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практич.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – С. 18–21.
2. Астахов С. П. Морально-етичне виховання спортсмена-єдиноборця / С. П. Астахов, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 60–71.
3. Бабурнич С. А. Рекомендації для батьків щодо виховання юного спортсмена хортингу / С. А. Бабурнич, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 120–138.
4. Бражник П. О. Основні завдання психолого-педагогічного супроводу спортсмена-єдиноборця / П. О. Бражник, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практич. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 41–44.
5. Бровченко Б. Д. Свідома дисципліна учня бойового мистецтва / Б. Д. Бровченко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практич.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – С. 26–29.
6. Бутенко М. О. Спеціальна акробатика і самостраховки у бойових мистецтвах / М. О. Бутенко, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 165–177.
7. Вакулич І. Д. Виховання учнів у бойових мистецтвах / І. Д. Вакулич, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 133–152.
8. Вехтев В. В. Сімейне середовище у вихованні юного спортсмена хортингу / В. В. Вехтев, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 102–119.
9. Вишницький І. О. Застосування прийомів боротьби у різних видах єдиноборств / І. О. Вишницький, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпро : ДДІФКіС, 1996. – С. 57–73.
10. Вознюк М. Г. Військово-спортивна підготовка школярів у процесі занять хортингом / М. Г. Вознюк, Е. А. Єрмоєнко, С. В. П'ятіков // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 471–485.
11. Волинець Н. М. Педагогічні умови військово-патріотичного виховання старшокласників засобами хортингу / Н. М. Волинець, Е. А. Єрмоєнко, Д. М. Самоха // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 328–342.

12. Голубов С. М. Оптимізація фізичного стану і розвитку людини засобами бойового мистецтва / С. М. Голубов, Е. А. Єрьоменко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – С. 46–49.
13. Гречана Л. О. Формування патріотичних цінностей у дітей дошкільного віку в процесі гурткових занять хортингом / Л. О. Гречана, Е. А. Єрьоменко, Н. М. Волинець // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 365–375.
14. Гречаний О. М. Хортинг та його оздоровча програма / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 171–183.
15. Гречаний О. М. Хортинг у забезпеченні соціокультурних можливостей людини / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, С. А. Бабурнич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 38–58.
16. Грищенко А. А. Етапи багаторічної підготовки спортсменів у бойовому мистецтві / А. А. Грищенко, Е. А. Єрьоменко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 33–36.
17. Демчук С. Р. Хортинг як рекреаційний засіб оздоровлення людини / С. Р. Демчук, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 89–107.
18. Дорошенко М. М. Дослідження рівня фізичної підготовленості студентів у системі хортингу / М. М. Дорошенко, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 84–97.
19. Дородний Л. М. Оволодіння технікою боксу для успішної тренувальної діяльності у спортивних єдиноборствах / Л. М. Дородний, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпро : ДДІФКіС, 1996. – С. 178–189.
20. Дубінський В. М. Система цінностей спортсменів бойових мистецтв / В. М. Дубінський, Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 151–162.
21. Едгар В. Л. Вимоги до психомоторики і психічних процесів спортсмена-єдиноборця / В. Л. Едгар, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 33–43.
22. Еременко Э. ВОЕННО-ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ И ФИЗИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА ДОПРИЗЫВНОЙ МОЛОДЕЖИ, КУРСАНТОВ И ВОЕННОСЛУЖАЩИХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ, РАБОТНИКОВ СИЛОВЫХ СТРУКТУР. Теория і методика хортингу. Выпуск 1. Видавець: К. : Паливода А. В., 2014.
23. Ерёмченко Э. А. Воспитание настойчивости у детей 6–7 лет в процессе занятий хортингом / Э. А. Ерёмченко // Сибирский педагогический журнал : научное периодическое издание. – Новосибирск, 2013. – № 6. – С. 209–213.
24. Ерёмченко Э. А. Методика развития физических качеств спортсмена-єдиноборця / Э. А. Ерёмченко // Сборник научных статей. – Днепропетровск : ДГИФКИС, 1989. – С. 16–28.
25. Еременко Э. А. Мы вернулись со страшной войны / Э. А. Еременко. – Днепропетровск : ДМетИ, 1989. – 24 с.
26. Еременко Э. А. Преподавание боевых приемов самозащиты / Э. А. Еременко // Физическая культура и спорт. – Симферополь : Таврида, 1993. – С. 17–28.
27. Еременко Э. А. Применение приемов в рукопашной схватке / Э. А. Еременко. – Мн.: Харвест, 1991. – 37 с.
28. Еременко Э. А. Психология победителя / Э. А. Еременко. – К.: «Здоров'я», 1990. – 32 с.
29. Ерёмченко Э. А. Путь воина в боевом искусстве / Э. А. Ерёмченко // Сборник научных статей. – Днепропетровск : ДГИФКИС, 1989. – С. 77–85.
30. Еременко Э. А. Рукопашная подготовка воина спецназа / Э. А. Еременко. – М. : ФиС, 1990. – 58 с.
31. Ерёмченко Э. А. Суть преподавания боевого искусства / Э. А. Ерёмченко // Сборник научных статей. – Днепропетровск : ДГИФКИС, 1990. – С. 14–20.
32. Еременко Э. А. Тренировка в єдиноборстве / Э. А. Еременко. – Кировоград : КИСМ, 1992. – 54 с.
33. Еременко Э. А. Тренировка советского десантника / Э. А. Еременко // Физическая культура и спорт. – М. : Воениздат, 1989. – С. 34–46.
34. Ерёмченко Э. А. Хортинг – философия украинского єдиноборця / Э. А. Ерёмченко // Боевые искусства – ключи к совершенству. – 2012. – № 6. – С. 4–5.
35. Ерёмченко Э. А. Философия боевого искусства / Э. А. Ерёмченко // Сборник научных статей. – Днепропетровск : ДГИФКИС, 1989. – С. 44–53.
36. Євтух Г. М. Патріотична складова занять бойовими мистецтвами / Г. М. Євтух, Е. А. Єрьоменко, В. Д. Каленок // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 77–87.
37. Єрьоменко Е. А. Адаптаційні здібності спортсмена хортингу / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 141–153.
38. Єрьоменко Е. А. Актуальний рівень розвитку особистості в системі спортивних єдиноборств / Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 96–108.
39. Єрьоменко Е. А. Арсенал бойових прийомів та універсальність єдиноборця / Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1992. – С. 45–52.
40. Єрьоменко Е. А. Арсенал техніки хортингу / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 62–81.

41. Єрмоєнко Е. А. Аутогенне тренування в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 56–75.
42. Єрмоєнко Е. А. Батьківщина в серці учня українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 278–292.
43. Єрмоєнко Е. А. Боевое искусство как философская категория и воспитательная система / Е. А. Єрмоєнко // Сборник научных статей. – Днепропетровск : ДГИФКИС, 1990. – С. 45–51.
44. Єрмоєнко Е. А. Бойова підготовка розвідника / Е. А. Єрмоєнко // Фізичне виховання і спорт. – К. : Вища школа, 1992. – С. 32–41.
45. Єрмоєнко Е. А. Бойове мистецтво – школа виховання сильної особистості / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпро : ДДФКіС, 1996. – С. 20–35.
46. Єрмоєнко Е. А. Бойове мистецтво як засіб прикладної підготовки старшокласників до військової служби / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 85–99.
47. Єрмоєнко Е. А. Бойові мистецтва для здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 14–29.
48. Єрмоєнко Е. А. Бойові мистецтва для співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 17–35.
49. Єрмоєнко Е. А. Бойові мистецтва у програмі професійно-прикладної підготовки курсантів і співробітників державних силових відомств / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 190–202.
50. Єрмоєнко Е. А. Бойові мистецтва у програмі спеціальної підготовки співробітників правоохоронних органів до дій в екстремальних умовах / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 15–35.
51. Єрмоєнко Е. А. Бойові мистецтва як засіб військово-спортивної підготовки старшокласників / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 62–81.
52. Єрмоєнко Е. А. Бойові мистецтва як засіб всебічного виховання і розвитку особистості / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДФКіС, 1999. – С. 160–176.
53. Єрмоєнко Е. А. Бойові мистецтва як середовище пізнавальної активності учнів / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 121–140.
54. Єрмоєнко Е. А. Бойові мистецтва як чинник професійно-прикладної підготовки курсантів до служби в силових структурах / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 56–70.
55. Єрмоєнко Е. А. Варіативний модуль «Хортинг» : навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів, 6-й клас / Е. А. Єрмоєнко // Здоров'я та фізична культура, 2014. – № 8. – С. 29–32.
56. Єрмоєнко Е. А. Вивчення прийомів єдиноборств і професійна підготовка співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 83–95.
57. Єрмоєнко Е. А. Вивчення прийомів хортингу військовослужбовцями та правоохоронцями України / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 376–385.
58. Єрмоєнко Е. А. Вивчення школярами способів безпечного падіння і самостраховок хортингу на уроці фізичної культури / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 267–283.
59. Єрмоєнко Е. А. Визначальна функція українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 159–170.
60. Єрмоєнко Е. А. Викладання бойового мистецтва / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Либідь, 1994. – 94 с.
61. Єрмоєнко Е. А. Використання дистанції для перемоги над суперником у рукопашній сутичці бойового мистецтва / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДФКіС, 1991. – С. 150–164.
62. Єрмоєнко Е. А. Виховання відданих захисників України у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 21–35.
63. Єрмоєнко Е. А. Виховання наполегливості в молодших школярів у процесі занять хортингом через педагогічні умови / Е. А. Єрмоєнко // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол.: Побірченко Н. С. (гол. ред.) та інші]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2013. – Випуск 46. – С. 233–240.
64. Єрмоєнко Е. А. Виховання наполегливості в школярів 6–7 років як умова ефективності навчальних занять хортингом / Е. А. Єрмоєнко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – Вип. 12 (39). – С. 39–47.
65. Єрмоєнко Е. А. Виховання наполегливості у школярів 6–7 років у процесі занять хортингом / Е. А. Єрмоєнко // Процес виховання у координатах духовного розвитку особистості : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (за результатами науково-дослідної роботи Інституту проблем виховання НАПН України у 2012 році) / [за ред. І. Д. Бега, О. В. Мельника]. – К., 2013. – Вип. 1. – С. 224–225.
66. Єрмоєнко Е. А. Виховання наполегливості у школярів 6–7 років у процесі занять хортингом / Е. А. Єрмоєнко // Сучасні виховні технології: соціальні виклики і педагогічний контекст : матеріали звіту.

- наук.-практ. конф. НАПН України (30 жовт. 2013 р., м. Київ, Національна акад. пед. наук України). – К., 2013. – Вип 1. – С. 125–127.
67. Єрмоєнко Е. А. Виховання сили у хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 238–253.
68. Єрмоєнко Е. А. Виховання силових якостей у спортсменів-єдиноборців / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 14–25.
69. Єрмоєнко Е. А. Виховання юного спортсмена-єдиноборця у різних за структурою сім'ях / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 16–34.
70. Єрмоєнко Е. А. Виховна стратегія бойового мистецтва / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1995. – С. 20–38.
71. Єрмоєнко Е. А. Відкрита заява Едуарда Єрмоєнка про заснування хортингу – національного виду спорту України 17 липня 2008 року / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту. Київ : Тренерська рада, 2008. – 7 с.
72. Єрмоєнко Е. Військово-патріотична програма та прикладний хортинг / Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / Нац. академія педагогічних наук України, Ін-т проблем виховання НАПН України, Українська федерація хортингу. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – С. 10–19.
73. Єрмоєнко Е. А. Військово-прикладна підготовка допризовної молоді засобами національних бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 17–31.
74. Єрмоєнко Е. А. Військово-прикладний хортинг / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 206–220.
75. Єрмоєнко Е. А. Військово-спортивна підготовка молоді засобами бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 82–96.
76. Єрмоєнко Е. А. Військово-шефська робота в клубі єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 167–182.
77. Єрмоєнко Е. А. Воля до перемоги як результат формування морально-вольових якостей спортсменів бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1992. – С. 126–137.
78. Єрмоєнко Е. А. Всеукраїнські правила змагань з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // затвер. Мін-вом України у справах сім'ї, молоді та спорту 19 серпня 2010 р., Київ, 2010. – 88 с.
79. Єрмоєнко Е. А. Вступне слово співзасновника збірника Едуарда Єрмоєнка / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. Вип. 1. – С. 8–9.
80. Єрмоєнко Е. А. Громадянська освіта і патріотичне виховання дітей в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 26–44.
81. Єрмоєнко Е. А. Декларація хортингу у світі / Е. А. Єрмоєнко // Колегія Мін-ва України у спр. сім, мол. та сп. : Київ, 2008. – 12 с.
82. Єрмоєнко Е. А. Дихальні вправи у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 170–185.
83. Єрмоєнко Е. А. Діяльність тренера з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 38–52.
84. Єрмоєнко Е. А. Духовне призначення українських національних бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 152–173.
85. Єрмоєнко Е. А. Духовний розвиток особистості у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 486–504.
86. Єрмоєнко Е. А. Етикет хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 221–236.
87. Єрмоєнко Е. А. Забезпечення фізичного і духовного розвитку людини у процесі занять єдиноборствами / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 94–112.
88. Єрмоєнко Е. А. Загальна і спеціальна психологічна підготовка співробітників правоохоронних органів за прикладними методиками хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 271–289.
89. Єрмоєнко Е. А. Заняття бойовими мистецтвами для сили і здоров'я / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпро : ДДІФКіС, 1996. – С. 98–111.
90. Єрмоєнко Е. А. Застосування бойових прийомів хортингу співробітниками правоохоронних органів для затримання злочинців / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 196–214.
91. Єрмоєнко Е. А. Застосування прямого удару рукою у двобої хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 155–174.
92. Єрмоєнко Е. А. Застосування спеціальних фізичних вправ у процесі виховання наполегливості у школярів 6–7 років під час секційних занять хортингом в загальноосвітніх навчальних закладах / Е. А. Єрмоєнко // Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал : матеріали звіт. наук.-практ. конф. Інституту

- проблем виховання НАПН України за 2013 рік / [за ред. І. Д. Беха, О. В. Мельника]. – К., 2014. – Вип 1. – С. 325–327.
93. Єрмоєнко Е. А. Захист Батьківщини як виховна мета українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 21–35.
94. Єрмоєнко Е. А. Здійснення комплексного контролю за тренувальною діяльністю курсантів у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 423–440.
95. Єрмоєнко Е. А. Здорова дитина – могутня країна / Е. А. Єрмоєнко // Спорт для всіх. – К. : Просвіта, 1993. – С. 21–29.
96. Єрмоєнко Е. А. Здоров'я людини як виховний орієнтир хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 70–88.
97. Єрмоєнко Е. А. Здоров'язберігальна педагогіка бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 183–203.
98. Єрмоєнко Е. А. Зміст навчальних завдань для проведення теоретичних занять з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 158–173.
99. Єрмоєнко Е. А. Значення особистого прикладу тренера в єдиноборствах / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 35–54.
100. Єрмоєнко Е. А. Ідея відданого служіння українському народові за філософією хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 4–20.
101. Єрмоєнко Е. А. Індивідуальна техніка та коронні прийоми спортсмена в бойовому мистецтві / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКІС, 1991. – С. 12–20.
102. Єрмоєнко Е. А. Історико-філософські пріоритети українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 36–52.
103. Єрмоєнко Е. А. Кваліфікація спортсменів хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 194–205.
104. Єрмоєнко Е. А. Козацькі бойові звичаї у формуванні української школи єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 112–124.
105. Єрмоєнко Е. А. Козацькі бойові традиції у школах єдиноборств України / Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКІС, 1993. – Ч. 2. – С. 58–61.
106. Єрмоєнко Е. А. Культура здоров'я людини у системі бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 186–203.
107. Єрмоєнко Е. А. Медико-педагогічний контроль у системі єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 129–141.
108. Єрмоєнко Е. А. Медико-фізіологічні виміри здоров'я спортсменів бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 158–169.
109. Єрмоєнко Е. А. Медитація в хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 89–107.
110. Єрмоєнко Е. А. Методика національно-патріотичного виховання хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 207–228.
111. Єрмоєнко Е. А. Методика проведення занять з хортингу для дітей / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 302–324.
112. Єрмоєнко Е. А. Методика проведення розминки у системі єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКІС, 1991. – С. 49–58.
113. Єрмоєнко Е. А. Методика розвитку витривалості у спортсменів хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 20–33.
114. Єрмоєнко Е. А. Методика розвитку спритності у спортсменів хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 34–46.
115. Єрмоєнко Е. А. Методика розвитку швидкості у спортсменів хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 4–19.
116. Єрмоєнко Е. А. Методика самовиховання у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 51–68.
117. Єрмоєнко Е. А. Методика формування психофізичної готовності курсантів правоохоронних спеціальностей засобами бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 36–48.
118. Єрмоєнко Е. А. Методики бойових мистецтв для підготовки співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 100–117.
119. Єрмоєнко Е. А. Методичні основи викладання хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 188–206.

120. Єрмоєнко Е. А. Міжнародна спортивна програма хортингу / Е. А. Єрмоєнко // К. : Паливода А. В., 2009. – 24 с.
121. Єрмоєнко Е. А. Міжнародні правила змагань з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Київ : МГО «Міжнародна Федерація Хортингу», 2009. – 85 с.
122. Єрмоєнко Е. А. Мотивація спортсмена-єдиноборця для перемоги на змаганнях / Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 53–56.
123. Єрмоєнко Е. А. На шляху бойового мистецтва / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Наук. думка, 1991. – 42 с.
124. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма гурткової (секційної) роботи «Хортинг» для учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // К. : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
125. Єрмоєнко Е. А. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА з бойового хортингу для учнів / Е. А. Єрмоєнко // ЄРМОЄНКО Едуард Анатолійович – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки. – навч. прог.
126. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9 класи. Варіативний модуль «Хортинг» : навчальне видання / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Українська федерація хортингу. – К., 2011. – 20 с.
127. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9 класи. Варіативний модуль «Хортинг» / Е. А. Єрмоєнко // Фізичне виховання в рідній школі / – К.: Педагогічна преса, 2014. – Вип. 1. – С. 5–13.
128. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9, 10–11 класи. Варіативний модуль «Хортинг» : навчальне видання / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Українська федерація хортингу. – К., 2011. – 31 с.
129. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 10–11 класи. Варіативний модуль «Хортинг» : навчальне видання / Е. А. Єрмоєнко. ; Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Українська федерація хортингу. – К., 2011. – 15 с.
130. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з хортингу для позашкільних навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // К. : ІТЗО Мін-ва освіти і науки, молоді та спорту України, 2012. – 78 с.
131. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з хортингу для позашкільних навчальних закладів. 8 років навчання / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Українська федерація хортингу. – К., 2012. – 78 с.
132. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма позакласних занять (секції, гуртка) з хортингу для учнів 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во України у справах сім'ї молоді та спорту, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, [та ін.]. – К. : ДНУ «ІТЗО» Мін-ва освіти і науки України, 2014. – 63 с.
133. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма позакласних занять (секції, гуртка) з хортингу для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, [та ін.]. – К. : ДНУ «ІТЗО» Мін-ва освіти і науки України, 2014. – 79 с.
134. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма позакласних занять (секції, гуртка) з хортингу для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, [та ін.]. – К. : ДНУ «ІТЗО» Мін-ва освіти і науки України, 2014. – 54 с.
135. Єрмоєнко Е. А. Напрями діяльності клубів бойових мистецтв з військово-патріотичного виховання школярів / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 125–143.
136. Єрмоєнко Е. А. Національні бойові традиції українського народу в системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 4–20.
137. Єрмоєнко Е. А. Необхідна самооборона спортсмена хортингу та її правові основи / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 112–131.
138. Єрмоєнко Е. А. Необхідність застосування прийомів єдиноборств співробітниками силових структур / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дн. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 55–64.
139. Єрмоєнко Е. А. Оздоровча рухова діяльність хортингістів різного віку / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 505–521.
140. Єрмоєнко Е. А. Оздоровчий напрям в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 139–155.
141. Єрмоєнко Е. А. Оптимізація підготовки спортсмена-єдиноборця високої кваліфікації / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 37–46.
142. Єрмоєнко Е. А. Організація спортивної секції єдиноборств для студентів / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 145–163.

- 143.Єрмоєнко Е. А. Основи викладання елементів хортингу для школярів на уроці фізичної культури / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 236–250.
- 144.Єрмоєнко Е. А. Основи гармонійного розвитку юнаків і дівчат засобами спортивних єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 50–69.
- 145.Єрмоєнко Е. А. Основи здорового способу життя спортсменів хортингу шкільного та студентського віку / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 139–154.
- 146.Єрмоєнко Е. А. Основи профілактики травмування в процесі занять хортингом / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 386–400.
- 147.Єрмоєнко Е. А. Основи самозахисту співробітника правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 30–42.
- 148.Єрмоєнко Е. А. Основи теорії і методики хортингу / Е. А. Єрмоєнко // К.: Паливода А. В., 2014. –193 с.
- 149.Єрмоєнко Е. А. Основи тренування в бойовому мистецтві / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 182–193.
- 150.Єрмоєнко Е. А. Основи тренування в хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 290–308.
- 151.Єрмоєнко Е. А. Особливості викладання хортингу для дітей 5 років / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 259–273.
- 152.Єрмоєнко Е. А. Особливості навчання і тренування спортсменів-єдиноборців на різних етапах підготовки / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 137–151.
- 153.Єрмоєнко Е. А. Особливості планування розвитку бойового мистецтва в Україні / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 54–66.
- 154.Єрмоєнко Е. А. Педагогічна майстерність тренера з єдиноборств в організації військово-прикладної підготовки учнів / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 52–72.
- 155.Єрмоєнко Е. А. Планування двобою в бойовому мистецтві / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1992. – С. 11–18.
- 156.Єрмоєнко Е. А. Поняття базової техніки хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 47–61.
- 157.Єрмоєнко Е. А. Поняття спортивної дисципліни та етикету хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 114–132.
- 158.Єрмоєнко Е. А. Посилення ролі військово-патріотичного виховання в навчально-виховному процесі учнів бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 204–228.
- 159.Єрмоєнко Е. А. Початкова військова підготовка юнаків у клубах бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 17–38.
- 160.Єрмоєнко Е. Поясна система та підвищення кваліфікації спортсменів бойового хортингу /
- 161.Єрмоєнко Е. А. Прадавні бойові мистецтва та єдиноборства українців / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 123–137.
- 162.Єрмоєнко Е. А. Практичний матеріал програми хортингу для виховання наполегливості у дітей 6–7 років / Е. А. Єрмоєнко // Актуальні проблеми фізичної культури та спорту. – 2013. – № 28 (3). – С. 69–74.
- 163.Єрмоєнко Е. А. Прикладне призначення українських національних бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 32–48.
- 164.Єрмоєнко Е. А. Принципи виконання й методика вивчення базових технічних елементів хортингу: методичний посібник / Е. А. Єрмоєнко // К. : Паливода А. В., 2009. – 87 с.
- 165.Єрмоєнко Е. А. Програмний матеріал для занять хортингом дітей 10–11 років / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 272–289.
- 166.Єрмоєнко Е. А. Професійно-прикладна фізична підготовка курсантів і співробітників правоохоронних органів засобами хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 343–353.
- 167.Єрмоєнко Е. А. Профілактика травмувань під час занять бойовими мистецтвами / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 105–118.
- 168.Єрмоєнко Е. А. Психологічна підготовка в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1992. – С. 110–117.
- 169.Єрмоєнко Е. А. Психологічне забезпечення спортивних занять хортингом / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 203–219.
- 170.Єрмоєнко Е. А. Реалізація проблеми наступності в процесі виховання наполегливості у дошкільників та молодших школярів засобами хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Сучасне дошкілля: реалії та перспективи : матеріали праць VI Міжнар. наук.-практ. конф. (17 жовт. 2013 р., м. Київ, Інститут розвитку дитини НПУ імені М. П. Драгоманова). – К. : Вид. НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 68–74.
- 171.Єрмоєнко Е. А. Реалізація програми розвитку українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 4–21.

172. Єрмоєнко Е. А. Регуляція психофізіологічних станів спортсмена в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 161–171.
173. Єрмоєнко Е. А. Робоча програма навчально-тренувальних занять з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // К. : Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України, 2009. – 49 с.
174. Єрмоєнко Е. А. Робоча програма фізкультурно-оздоровчих занять з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // К. : Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України, 2009. – 23 с.
175. Єрмоєнко Е. А. Робоча програма фізкультурно-оздоровчих занять з хортингу для дітей / Е. А. Єрмоєнко // К. : Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України, 2009. – 32 с.
176. Єрмоєнко Е. А. Розвиток фізичних якостей хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 203–223.
177. Єрмоєнко Е. А. Рукопашний бій у десантних військах / Е. А. Єрмоєнко. – К. : АТ «Інтеграл», 1994. – 75 с.
178. Єрмоєнко Е. А. Руховий режим спортсмена хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 26–46.
179. Єрмоєнко Е. А. Самозахист людини та умови правомірності застосування бойових прийомів єдиноборства / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 172–190.
180. Єрмоєнко Е. А. Самоконтроль адаптивних функцій організму спортсмена в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 136–150.
181. Єрмоєнко Е. А. Самопідготовка в бойовому мистецтві / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 108–125.
182. Єрмоєнко Е. А. Сила українського бойового мистецтва / Е. А. Єрмоєнко. – Хмельницький : Поділля, 1995. – 37 с.
183. Єрмоєнко Е. А. Символіка хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 237–246.
184. Єрмоєнко Е. А. Система підготовки курсантів і слухачів освітніх закладів правоохоронних органів засобами хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 21–36.
185. Єрмоєнко Е. А. Система підготовки спортсменів у бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКІС, 1999. – С. 18–32.
186. Єрмоєнко Е. А. Система фізичного виховання особистості в бойовому мистецтві / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКІС, 1998. – С. 96–116.
187. Єрмоєнко Е. А. Система фізичного виховання спортсменів хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 230–244.
188. Єрмоєнко Е. А. Службово-бойова підготовка співробітників правоохоронних органів України засобами хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 37–50.
189. Єрмоєнко Е. А. Спеціалізовані сприйняття і саморегуляція психічних станів спортсмена хортингу високої кваліфікації / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 85–95.
190. Єрмоєнко Е. А. Спеціальна методика розтяжки для кваліфікованих спортсменів-єдиноборців / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКІС, 1991. – С. 85–98.
191. Єрмоєнко Е. А. Спортивна складова хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 170–185.
192. Єрмоєнко Е. А. Спортивна термінологія в системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 174–189.
193. Єрмоєнко Е. А. Спортивний напрям українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 184–193.
194. Єрмоєнко Е. А. Становлення особистості в системі бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 79–94.
195. Єрмоєнко Е. А. Статут Всеукраїнської громадської організації «Українська Федерація хортингу» / Е. А. Єрмоєнко // зареєстр. Мін-вом юстиції України 25 березня 2009 р., Київ. 2009. – 25 с.
196. Єрмоєнко Е. А. Статут Міжнародної громадської організації «Міжнародна Федерація Хортингу» / Е. А. Єрмоєнко // зареєстр. Мін-вом юстиції України 06 липня 2009 р., Київ. 2009. – 25 с.
197. Єрмоєнко Е. А. Стисла характеристика програми навчання з хортингу для дітей та молоді від 5-ти до 21-го року [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://horting.org.ua/node/40760>.
198. Єрмоєнко Е. А. Стратегія спортсмена-єдиноборця високої кваліфікації / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКІС, 1992. – С. 78–85.
199. Єрмоєнко Е. А. Структура вольової підготовки спортсмена в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 185–203.
200. Єрмоєнко Е. А. Тактика проведення рукопашного двобою з супротивником в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКІС, 1991. – С. 123–135.

201. Єрмоєнко Е. А. Теорія і методика хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Ін-т проблем виховання НАПН України, Українська федерація хортингу. – К. : Паливода А. В., 2014. – 450 с.
202. Єрмоєнко Е. А. Техніка бічного удару рукою в системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 175–187.
203. Єрмоєнко Е. А. Техніка захватів у системі єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 155–175.
- 204.
205. Єрмоєнко Е. А. Традиції українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 186–202.
206. Єрмоєнко Е. А. Традиційна бойова культура українського народу / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 88–101.
207. Єрмоєнко Е. А. Тренування в бойовому мистецтві / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 15–36.
208. Єрмоєнко Е. А. Тренування в хортингу: навчально-методичний посібник / Е. А. Єрмоєнко // К. : Паливода А. В., 2009. – 227 с.
209. Єрмоєнко Е. А. Тренування правильного дихання для проведення двобоїв у бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 140–157.
210. Єрмоєнко Е. А. Ударна техніка руками в системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 110–124.
211. Єрмоєнко Е. А. Український хортинг у генетичному коді народу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 262–277.
212. Єрмоєнко Е. А. Український хортинг як виховна система особистості / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 53–69.
213. Єрмоєнко Е. А. Українські бойові мистецтва як явище традиційного оборонного звичаю / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 39–58.
214. Єрмоєнко Е. А. Українському воїну-спортсмену / Е. А. Єрмоєнко // Фізичне виховання і спорт. – Львів, 1995. – С. 16–22.
215. Єрмоєнко Е. А. Укріплення здоров'я дітей у процесі занять бойовими мистецтвами / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 170–189.
216. Єрмоєнко Е. А. Умови застосування бойових прийомів хортингу співробітниками правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 354–364.
217. Єрмоєнко Е. А. Умови підвищення рівня фізичної підготовленості спортсменів хортингу різних вікових груп / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 218–235.
218. Єрмоєнко Е. А. Управління навчально-тренувальним процесом у спортивних єдиноборствах / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 123–132.
219. Єрмоєнко Е. А. Фактори позитивного впливу хортингу на організм учнів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 401–411.
220. Єрмоєнко Е. А. Філософія воина и взгляд на смысл жизни / Е. А. Єрмоєнко // Сборник научных статей. – Днепропетровск : ДГИФКИС, 1990. – С. 78–88.
221. Єрмоєнко Е. А. Фізична культура спортсмена-єдиноборця / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 165–185.
222. Єрмоєнко Е. А. Фізична культура та здоровий спосіб життя студентів у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 22–37.
223. Єрмоєнко Е. А. Фізична підготовка студентської і курсантської молоді засобами спортивних єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 163–173.
224. Єрмоєнко Е. А. Фізична підготовка хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 208–229.
225. Єрмоєнко Е. А. Фізичне виховання хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 224–237.
226. Єрмоєнко Е. А. Фізичне виховання школяра / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Вид-во «Дніпро», 1996. – 112 с.
227. Єрмоєнко Е. А. Фізичне виховання школярів у процесі гурткових занять бойовим мистецтвом / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 130–139.
228. Єрмоєнко Е. А. Фізичне здоров'я особистості як результат занять хортингом / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 186–202.
229. Єрмоєнко Е. А. Фізичне навантаження юних спортсменів хортингу старшого дошкільного та молодшого шкільного віку / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 203–217.

- 230.Єрмоєнко Е. А. Фізичний розвиток студента / Е. А. Єрмоєнко. – К. : МАУП, 1996. – 84 с.
- 231.Єрмоєнко Е. А. Фізіологічні та біохімічні аспекти фізичної підготовки працівників правоохоронних структур за програмою хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 266–285.
- 232.Єрмоєнко Е. А. Філософія шляху бойового мистецтва / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2001. – С. 95–111.
- 233.Єрмоєнко Е. А. Філософсько-духовне становлення особистості в бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 183–199.
- 234.Єрмоєнко Е. А. Формування бойової готовності співробітників правоохоронних органів засобами єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 114–132.
- 235.Єрмоєнко Е. А. Формування бойової готовності та психологічне забезпечення успішної діяльності спортсмена-єдиноборця / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 56–72.
- 236.Єрмоєнко Е. А. Формування емоційної стійкості співробітників правоохоронних органів у процесі занять бойовими мистецтвами / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 173–189.
- 237.Єрмоєнко Е. А. Формування прикладних рухових здібностей у спортсмена-єдиноборця / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 112–128.
- 238.Єрмоєнко Е. А. ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ ЗДОРОВОГО ЖИТТЯ І ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК ПЕРЕДУМОВА СПОРТИВНИХ УСПІХІВ У БОЙОВОМУ ХОРТИНГУ / Е. А. Єрмоєнко // Вступ. Закон України «Про освіту».
- 239.Єрмоєнко Е. А. Характеристика програми навчання з хортингу для дітей та молоді / Е. А. Єрмоєнко // Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал : матеріали звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту проблем виховання НАПН України за 2012 рік / [За ред. О. В. Сухомлинської, І. Д. Беха, Г. П. Пустовіта, О. В. Мельника ; літ. ред. І. П. Білоцерківцев]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – Вип. 3. – С. 391–394.
- 240.Єрмоєнко Е. А. Хортинг. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл : навчальне видання / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Українська федерація хортингу. – К. : Паливода А. В., 2010. – 108 с.
- 241.Єрмоєнко Е. А. Хортинг. Робоча програма та методичні плани навчально-тренувальної роботи для громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування та спортивних клубів, груп різних форм власності / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї молоді та спорту, Українська федерація хортингу. – К. : ВГО «Українська Федерація Хортингу», 2011. – 40 с.
- 242.Єрмоєнко Е. А. Хортинг : навчальна програма гурткової (секційної) роботи для учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Єрмоєнко Едуард Анатолійович. – Київ : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
- 243.Єрмоєнко Е. А. Хортинг – бойова культура України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 264–279.
- 244.Єрмоєнко Е. А. Хортинг – бойовий звичай України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 190–207.
- 245.Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
- 246.Єрмоєнко Е. А. Хортинг – спортивна гордість України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 168–183.
- 247.Єрмоєнко Е. А. Хортинг – спортивна честь українського народу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 184–195.
- 248.Єрмоєнко Е. А. Хортинг – традиційний бойовий звичай українського народу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 280–292.
- 249.Єрмоєнко Е. А. Хортинг для гармонійного розвитку дітей / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 451–470.
- 250.Єрмоєнко Е. А. Хортинг для оздоровлення людей / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 5–18.
- 251.Єрмоєнко Е. А. Хортинг і біологічний потенціал спортсменів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 68–88.
- 252.Єрмоєнко Е. А. Хортинг і здоровий спосіб життя / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 5–25.
- 253.Єрмоєнко Е. А. Хортинг і мотивація учнів до спортивних занять / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 59–74.
- 254.Єрмоєнко Е. А. Хортинг на уроці фізичної культури в школі / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 251–266.
- 255.Єрмоєнко Е. А. Хортинг та оцінка перспективності спортсменів / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 75–101.
- 256.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у виховних технологіях нової української школи / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 314–327.

- 257.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у забезпеченні здорового життя людини / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 70–87.
- 258.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у підготовці співробітників правоохоронних органів до силового припинення протиправних дій / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 441–450.
- 259.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у програмі гурткової роботи вчителя середньої школи / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 301–313.
- 260.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у програмі психофізичної підготовки курсантів правоохоронних спеціальностей закладів вищої освіти / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 153–165.
- 261.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у програмі фізичної підготовки співробітників органів внутрішніх справ / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 220–231.
- 262.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у розділі підготовки працівників силових структур до дій в екстремальних ситуаціях / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 132–152.
- 263.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у системі національно-патріотичного виховання юного українця / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 293–310.
- 264.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у системі професійно-прикладної підготовки офіцерського складу правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 133–149.
- 265.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у стратегії оздоровлення української нації / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 53–69.
- 266.Єрмоєнко Е. А. Хортинг у формуванні позитивних моральних якостей співробітників правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 215–239.
- 267.Єрмоєнко Е. А. Хортинг як засіб виховання наполегливості в школярів 6–7 років / Е. А. Єрмоєнко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 3К (44) 14. – С. 238–242.
- 268.Єрмоєнко Е. А. Хортинг як засіб виховання наполегливості в школярів 6–7 років / Е. А. Єрмоєнко // Сучасні проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, здоров'я і професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (20–21 березня 2014 р., м. Київ, Інститут фізичного виховання та спорту НПУ імені М. П. Драгоманова). – К., 2014. – С. 87–91.
- 269.Єрмоєнко Е. А. Хортинг як засіб підготовки молоді до військової служби / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 96–111.
- 270.Єрмоєнко Е. А. Хортинг як засіб професійно-психологічної самосвідомості співробітників правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 150–167.
- 271.Єрмоєнко Е. А. Хортинг як засіб формування готовності до захисту України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 246–263.
- 272.Єрмоєнко Е. А. Хортинг як оборонний звичай української нації / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 257–270.
- 273.Єрмоєнко Е. А. Хортинг як оздоровча система / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 255–265.
- 274.Єрмоєнко Е. А. Цілісність процесу військово-патріотичного виховання молоді в українських клубах єдиноборств / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 67–83.
- 275.Єрмоєнко Е. А. Цільова спрямованість педагогічних програм українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 53–69.
- 276.Єрмоєнко Е. А. Ціннісний потенціал бойових мистецтв / Е. А. Єрмоєнко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 109–127.
- 277.Єрмоєнко Е. А. Цінності спортсмена хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 19–37.
- 278.Єрмоєнко Е. А. Шлях українського воїна в національних бойових мистецтвах / Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 200–214.
- 279.Єрмоєнко Е. А. Якості спортивного судді у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 412–422.
- 280.Жданов В. А. Мотивація учнівської молоді для занять бойовими мистецтвами / В. А. Жданов, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф.,

- Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 30–33.
- 281.Здібний В. М. Освоєння прийомів самозахисту у процесі занять бойовими мистецтвами / В. М. Здібний, Е. А. Єрмоєнко, Д. С. Коротчук // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 26–38.
- 282.Зурабов І. Ш. Спрямованість рухових завдань спортсмена-єдиноборця / І. Ш. Зурабов, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 165–181.
- 283.Івашковський В. В. Хортинг як навчально-наукова дисципліна / В. В. Івашковський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 154–169.
- 284.Іващенко В. П. Філософське ставлення до самовиховання людини в бойовому мистецтві / В. П. Іващенко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 78–81.
- 285.Ільницький І. Р. Хортинг та організація навчання / І. Р. Ільницький, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 247–258.
- 286.Карасевич С. А. Педагогічне покликання тренера з хортингу / С. А. Карасевич, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтев // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 139–158.
- 287.Кацнельсон І. Є. Проведення туристичного походу як засобу військово-спортивної підготовки єдиноборців / І. Є. Кацнельсон, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1995. – С. 43–52.
- 288.Кіблицький Р. В. Медичне обслуговування змагань з хортингу / Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 232–254.
- 289.Кіблицький Р. В. Морально-ціннісні орієнтації хортингіста / Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 274–288.
- 290.Колонтай В. Є. Психодіагностика в системі хортингу / В. Є. Колонтай, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 240–256.
- 291.Кононко В. Р. Здоровий спосіб життя спортсменів у бойовому мистецтві / В. Р. Кононко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – С. 10–13.
- 292.Кривенко В. П. Методика вивчення пересувань спортсмена хортингу / В. П. Кривенко, Е. А. Єрмоєнко, С. В. П'ятіков // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 94–109.
- 293.Кукушкін К. М. Складові здорового способу життя людини, яка займається хортингом / К. М. Кукушкін, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 88–106.
- 294.Куцкір М. С. Принципи виховання системних вольових якостей спортсменів хортингу / М. С. Куцкір, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 108–126.
- 295.Лисенко І. П. Формування вольових рис характеру юного спортсмена засобами бойового мистецтва / І. П. Лисенко, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 45–48.
- 296.Листопад В. С. Військово-патріотичне виховання у спортивних єдиноборствах / В. С. Листопад, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1995. – С. 53–70.
- 297.Лохманов С. С. Захвати в єдиноборствах / С. С. Лохманов, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 60–77.
- 298.Мартиненко М. Д. Психологічні настанови спеціалізації бойового мистецтва / М. Д. Мартиненко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 70–73.
- 299.Мастерук Д. Л. Поняття базової техніки бойового мистецтва / Д. Л. Мастерук, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 62–65.
- 300.Митрофанов О. С. Методика розвитку сили та швидко-силових здібностей хортингістів / О. С. Митрофанов, Е. А. Єрмоєнко, С. В. П'ятіков // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 245–261.
- 301.Мірчев Д. В. Реалізація навчальних завдань спортсменів хортингу / Д. В. Мірчев, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 129–143.
- 302.Нетребко О. В. Режим раціонального харчування спортсмена-єдиноборця / О. В. Нетребко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф.,

- Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 38–41.
303. Одарич П. А. Залучення школярів до здорового способу життя засобами бойового мистецтва / П. А. Одарич, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 50–53.
304. Одновол С. О. Медико-фізіологічні чинники оздоровчої рухової активності хортингістів / С. О. Одновол, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 107–126.
305. Ойслендер В. А. Підвищення функціональних можливостей спортсмена в бойових мистецтвах / В. А. Ойслендер, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 37–49.
306. Пальоха О. І. Всебічне виховання школярів засобами хортингу / О. І. Пальоха, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 286–300.
307. Пеньков Ю. М. Поведінкові звички і психофізична саморегуляція спортсмена хортингу / Ю. М. Пеньков, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 108–128.
308. Плеханов В. В. Розвиток спритності у спортсменів хортингу / В. В. Плеханов, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 127–148.
309. Плиска В. І. Фізичні навантаження в системі бойових мистецтв / В. І. Плиска, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 39–51.
310. Полторацький С. С. Методика військово-патріотичного виховання хортингістів / С. С. Полторацький, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 229–245.
311. П'ятіков С. В. Український хортинг як засіб освоєння системи національно-патріотичних цінностей / С. В. П'ятіков, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 36–52.
312. Рачко В. І. Бойові мистецтва як засіб підготовки до військової служби / В. І. Рачко, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1995. – С. 95–110.
313. Рибалко В. Б. Основи безпеки життєдіяльності спортсменів хортингу / В. Б. Рибалко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 47–67.
314. Роханський В. М. Методи вдосконалення спортсменами хортингу ударної техніки руками / В. М. Роханський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 125–138.
315. Самоха Д. М. Зміст програми самостійних тренувань з хортингу / Д. М. Самоха, Е. А. Єрмоєнко, С. В. П'ятіков // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 70–83.
316. Самоха І. М. Етапи підготовки учнів у системі хортингу / І. М. Самоха, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 69–84.
317. Саченко М. В. Хортинг як чинник виховання основних вольових якостей спортсменів / М. В. Саченко, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 166–185.
318. Семигал О. М. Оцінка фізичного стану та нормування навантаження спортсменів хортингу / О. М. Семигал, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 186–202.
319. Сікан В. Ю. Технології здоров'язбереження у методиці хортингу / В. Ю. Сікан, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 284–301.
320. Сокол Є. М. Вивчення стійок спортсменами хортингу / Є. М. Сокол, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 82–93.
321. Степанюк А. В. Планування та організація навчально-виховного процесу з хортингу / А. В. Степанюк, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 325–338.
322. Столітний Г. В. Дидактичні принципи навчання і тренування в бойовому мистецтві / Г. В. Столітний, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 61–64.
323. Телли С. П. Популяризація бойових мистецтв / С. П. Телли, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1995. – С. 177–190.
324. Терен А. А. Методика вивчення і застосування ефективної техніки боротьби / А. А. Терен, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 96–110.

- 325.Тимчик, М. В., Єрмоєнко Е. А. Патріотичне виховання старших підлітків у процесі занять хортингом / М. В. Тимчик, Е. А. Єрмоєнко // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. – Сер.: Психолого-педагогічні науки. № 5. – 2013. – С. 197–202.
- 326.Тимчик М. В. Хортинг як засіб виховання наполегливості в молодших школярів / М. В. Тимчик, Е. А. Єрмоєнко // *Фізичне виховання в рідній школі*. – Вип. 1. – К.: Педагогічна преса, 2014. – С. 38–41.
- 327.Трошин І. Л. Військово-спортивна підготовка школярів, які займаються бойовими мистецтвами / І. Л. Трошин, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 138–154.
- 328.Удовенко В. Р. Організація діяльності дітей у спортивній секції з бойового мистецтва / В. Р. Удовенко, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 5–8.
- 329.Удовицький О. І. Хортинг як засіб фізичної підготовки школярів старших класів до військової служби / О. І. Удовицький, Е. А. Єрмоєнко, К. М. Кукушкін // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – Ч. 2. – С. 6–20.
- 330.Федорчук С. Я. Фізичне самовдосконалення учнів засобами бойових мистецтв / С. Я. Федорчук, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 150–159.
- 331.Хоменко К. М. Виховання фізичної культури студентів засобами спортивних єдиноборств / К. М. Хоменко, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 80–90.
- 332.Цимбал В. О. Бойове мистецтво українців як продукт історичних умов розвитку суспільства / В. О. Цимбал, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 13–16.
- 333.Черненко В. С. Витоки і подальший розвиток бойового мистецтва в Україні / В. С. Черненко, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 21–24.
- 334.Шевчук В. С. Оздоровча дихальна гімнастика хортингу для дітей / В. С. Шевчук, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 149–169.
- 335.Шеремет С. В. Фізичне виховання особистості у системі спортивних єдиноборств / С. В. Шеремет, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – С. 54–57.
- 336.Шило О. М. Фізичне і морально-психологічне становлення особистості засобами хортингу / О. М. Шило, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 127–140.
- 337.Шишко А. П. Формування інтересу учнів до занять хортингом / А. П. Шишко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 144–157.
- 338.Шукалюк Ю. С. Зміст програми занять з хортингу для підлітків 12–13 років / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 290–309.
- 339.Шульга А. В. Програма занять з хортингу для юних спортсменів 8–9 років / А. В. Шульга, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 254–271.
- 340.Щербаков В. С. Патріотичне виховання спортсмена-єдиноборця / В. С. Щербаков, Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 36–47.
- 341.Щербина В. В. Впровадження комплексів фізичних вправ хортингу в навчально-тренувальний процес учнів / В. В. Щербина, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 98–113.
- 342.Юрченко С. Д. Форми і види занять фізичною культурою / С. Д. Юрченко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 22–25.
- 343.Яровий Д. І. Бойове мистецтво як засіб фізкультурного виховання юного спортсмена / Д. І. Яровий, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – С. 34–37.
- 344.MEN, FOFUM (2014). Eduard Yeriomenko. Military–patriotic program and applied horting.
- 345.Тумчук, М., Єрмоєнко, Е. (2014). Khortynh yak zasib vykhovannia napolehlyvosti u molodshykh shkoliariv [Hortng as a means of educating persistence in primary schoolchildren]. In Fyzyczne vykhovannia v ridnii shkoli. Issue 1. Kyiv: Pedahohichna presa.
- 346.Yeriomenko, E.A. (2009). Trenuvannia v hortynhu [Training in Hortng]. Kyiv.
- 347.Yeromenko, E. (1995). A difficult path to the top of the sport / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 6. DGIFCS. P. 34–46.

348. Yeromenko, E. (1994). A wide arsenal of techniques in sports wrestling / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 5. DGIFCS. P. 27–34.
349. Yeromenko, E. (1998). Basics of sports training / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 9. DGIFCS. P. 25–33.
350. Yeromenko, E. A. (1992). Boyova pidgotovka rozvidnyka [Combat training of secret service man]. Physical Education and Sports. P. 32–41. High school.
351. Yeromenko, E. A. (2013). *Characteristics of the curriculum for horting for children and youth / Modern educational process: essence and innovative potential: materials report. scientific-practical conf. Institute of Problems of Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Ivano-Frankivsk: NAIR, Issue. 3. P. 391–394.*
352. Yeromenko, E. (1997). Complexes of sports physical exercises for children / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 8. DGIFCS. P. 32–41.
353. Yeromenko, E. (1999). Conducting morning gymnastics for children at school / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 10. DGIFCS. P. 74–86.
354. Yeromenko, E. A. (2011). Curriculum in physical culture for secondary schools. Classes 5–9. Variable module «Horting» / K.: Inst. of Innovation. technologies and content of education. 20 p.
355. Yeromenko, E. A. (2011). Curriculum in physical culture for secondary schools. Classes 5–9, 10–11. Variable module «Horting» / K.: Inst. of Innovation. technologies and content of education. 31 p.
356. Yeromenko, E. A. (2011). Curriculum in physical culture for secondary schools. Classes 10–11. Variable module «Horting» / K.: Inst. of Innovation. technologies and content of education. 15 p.
357. Yeromenko, E. A. (2012). Curriculum on horting for out-of-school educational institutions / K.: IITZO Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine. p. 78.
358. Yeromenko, E. A. (2014). Curriculum of extracurricular activities (sections, circles) in horting for students of 1–4 grades of secondary schools / Ministry of Ukraine for Youth and Sports, Institute of Innovation technologies and content of education, [etc.]. - K. : DNU «IITZO» Ministry of Education and Science of Ukraine. p. 63.
359. Yeromenko, E. A. (2014). Curriculum of extracurricular activities (sections, clubs) in horting for students 5–9 grades of secondary schools / Ministry of Education and Science of Ukraine, Institute of Innovative Technologies and Content of Education, [etc.]. – K. : DNU «IITZO» Ministry of Education and Science of Ukraine, p. 79.
360. Yeromenko, E. A. (2014). Curriculum of extracurricular activities (sections, circles) in horting for 10–11 grades of secondary schools / Ministry of Education and Science of Ukraine, Institute of Innovative Technologies and Content of Education, [etc.]. - K. : DNU «IITZO» Ministry of Education and Science of Ukraine. p. 54.
361. Yeromenko, E. A. (2012). Curriculum on horting for out-of-school educational institutions / K.: IITZO Ministry of Education and Science, Ministry of Youth and Sports of Ukraine. 78 p.
362. Yeromenko, E. A. (2008). Declaration of horting in the world / Board of the Ministry of Ukraine in matters of family, youth and sports : Kyiv. 12 p.
363. Yeromenko, E. (1991). Development and optimization of an athlete's willpower / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 2. DGIFCS. P. 23–34.
364. Yeromenko, E. (1994). Endurance in the process of a sports fight / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 5. DGIFCS. P. 35–44.
365. Yeromenko, E. (1999). Improving the health of children by means of physical education and sports / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 10. DGIFCS. P. 87–96.
366. Yeromenko, E. A. (2009). International horting rules / Kyiv: INGO «International Horting Federation». 85 p.
367. Yeromenko, E. (2000). Formation of special endurance of athletes in strength sports / E. Yeromenko // Dnipro: Educational activity. 64 p.
368. Yeromenko, E. (1997). General education in sports / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 8. DGIFCS. P. 32–41.
369. Yeromenko, E. (2000). Harmonious upbringing of children in sports / E. Yeromenko // Dnipro: Educational activity. 56 p.
370. Yeromenko, E. A. (2010). Horting. The curriculum for youth sports schools / E. A. Yeromenko. – K. Palyvoda, 2010. – 108 p.
371. Yeromenko, E. A. (2011). Horting. Working program and methodical plans of educational and training work for public organizations of physical culture and sports direction and sports clubs, groups of different forms of ownership / Ministry of Ukraine for Family, Youth and Sports, Ukrainian Horting Federation. Kyiv: NGO «Ukrainian Horting Federation». p. 40.
372. Yeromenko, E. A. (2012). Horting: curriculum of group (sectional) work for schoolchildren of 1–11 classes of secondary schools / Kyiv: Palyvoda A. V.
373. Yeromenko, E. A. (2012). Horting – philosophy of Ukrainian wrestler / Martial arts - the keys to perfection: a periodical. Kharkiv: Technology Center. 2012. № 6. P. 4–5.
374. Yeromenko, E. A. (2014). Horting as a means of educating persistence in schoolchildren 6–7 years / E. A. Yeromenko // Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanova. Series № 15. «Scientific and pedagogical problems of physical culture». Kyiv: MPU Publishing House. Dragomanova. Issue 3K (44) 14. P. 238–242.

375. Yeromenko, E. (2008). Horting is a Ukrainian national sport / Ministry of Education and Science of Ukraine. – 217 p. – Kyiv: Palyvoda A. V.
376. Yeromenko, E. A. (2010). Khortynh. Navchalna prohrama dlia dytiacho yunatskykh sportyvnykh shkil [Horting. The curriculum for youth sports schools]. Kyiv: Palyvoda A. V.
377. Yeromenko, E. A. (2010). Khortynh. Prohrama dlia dytiacho yunatskykh sportyvnykh shkil, Kyiv: Palyvoda. 108 p.
378. Yeromenko, E. A. (2014). Khortynh – natsionalnyi vyd sportu Ukrainy [Horting – A National Sport of Ukraine]. Kyiv: Palyvoda A. V.
379. Yeromenko, E. (1998). Methodology of development of children's sports / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 9. DGIFCS. P. 64–76.
380. Yeromenko, E. (1994). Methods of performing high-speed throws during a wrestling match / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 5. DGIFCS. P. 45–53.
381. Yeromenko, E. (1993). Methods of training an athlete in wrestling / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 4. DGIFCS. P. 57–64.
382. Yeromenko, E. A. (2009). Mizhnarodna sportivna programa khortyngu [The international sports program of horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.
383. Yeromenko, E. A. (1989). My vernulis so strashnoi voyny [We returned from the terrible war]. Dnepropetrovsk. 24 p. DMetI.
384. Yeromenko, E. A. (2012). Navchalna prohrama hurtkovoï (seksiynoi) roboty Khortynh dlia uchniv 1–11 klasiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [The curriculum circle (sectional) of «Horting» for students of 1–11 grades of secondary schools]. Kyiv: Palyvoda A. V.
385. Yeromenko, E. A. (2012). Navchalna prohrama z fizychnoi kultury dlia zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv: khortynh [Training Program of Physical Culture for secondary schools: horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.
386. Yeromenko, E. A. (2012). Navchalna prohrama z khortynhu dlia pozashkilnykh navchalnykh zakladiv [Curriculum on Horting for out-of-school educational institutions]. Kyiv [in Ukrainian].
387. Yeromenko, E. (1997). Organization and conduct of sports activities for children / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 8. DGIFCS. P. 55–64.
388. Yeromenko, E. (1997). Peculiarities of organizing training classes for children of primary school age / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 8. DGIFCS. P. 65–73.
389. Yeromenko, E. (1992). Physical and psychological preparation for a sports match / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 3. DGIFCS. P. 35–46.
390. Yeromenko, E. (2001). Physical culture of the child at school and at home / E. Yeromenko // Dnipro: Educational activity. 48 p.
391. Yeromenko, E. (1995). Physical education of children / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 6. DGIFCS. P. 26–33.
392. Yeromenko, E. (1996). Physical training for schoolchildren / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 7. DGIFCS. P. 57–69.
393. Yeromenko, E. A. (1986). Podgotovka k sportivnoi skhvatke [Preparation for a sports fight]. Dneprodzerzhinsk. 26 p. Vorovsky.
394. Yeromenko, E. A. (2013). *Praktychnyi material programy khortynhu dlia vykhovannia napoleglyvosti u ditei 6–7 rokiv* [Practical material of the horting program for education of persistence at children of 6-7 years]. Actual problems of physical culture and sports (IV scientific direction: health problems of different segments of the population): coll. Science. against DNDIFKiS. K. 2013. № 28 (3).
395. Yeromenko, E. (1999). Promoting the harmonious physical development of children at school / E. Yeromenko // Physical culture and sports. 87 p. DGIFCS.
396. Yeromenko, E. A. (2009). Pryntsypy vykonannia y metodyka vyvchennia bazovykh tekhnichnykh elementiv khortynhu [Principles of implementation and methodology of teaching the basic technical elements of horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.
397. Yeromenko, E. A. (1990). Psikhologia pobeditelia [Psychology of the winner]. Kyiv. 32 p. Health.
398. Yeromenko, E. A. (1990). Rukopashnaya podgotovka voïna spetsnazna [Hand-to-hand training of a special forces soldier]. M. 58 p. FIS.
399. Yeromenko, E. (1998). Sports training and body recovery methods / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 9. DGIFCS. P. 34–46.
400. Yeromenko, E. (1992). Sports training in martial arts / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 3. DGIFCS. P. 25–36.
401. Yeromenko, E. (1996). Sports training for student youth / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 7. DGIFCS. P. 70–81.
402. Yeromenko, E. A. (2009). *Statut Mizhnarodnoi hromadskoi organizatsii "Mizhnarodna Federatsia Khortyngu"* [Charter of the International Non-Governmental Organization "International Horting Federation"]. Ministry of Justice of Ukraine (July 6, 2009). Kyiv. 25 p.

403. Yeromenko, E. A. (2009). *Statut Vseukrainskoi hromadskoi organizatsii "Ukrainska Federatsia Khortynhu"* [Charter of the All-Ukrainian public organization "Ukrainian Horting Federation"]. Ministry of Justice of Ukraine (March 25, 2009). Kyiv. 25 p.
404. Yeromenko, E. (1999). Strengthening children's health by means of sports training / E. Yeromenko // Physical culture and sports. 96 p. DGIFCS.
405. Yeromenko, E. A. (1986). *Tekhnika priyomov borby* [Technique of wrestling techniques]. Dneprodzerzhinsk. 54 p. Vorovsky.
406. Yeromenko, E. A. (2014). *Teoria i metodyka khortynhu* [Theory and Methods of Horting]. – Kyiv: Palyvoda A. V. p. 450.
407. Yeromenko, E. (1992). The importance of psychological stability in sports / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 3. DGIFCS. P. 45–56.
408. Yeromenko, E. A. (2008). The structure of the positive attitude of older adolescents to patriotic education / E. A. Yeromenko // Bulletin of Kamyanets-Podilsky National University, 2008.
409. Yeromenko, E. (1994). Training in sports / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 5. DGIFCS. P. 54–63.
410. Yeromenko, E. (1991). Training of a highly qualified athlete / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 2. DGIFCS. P. 14–22.
411. Yeromenko, E. A. (1989). *Trenirovka sovetskogo desantnika* [Training of a Soviet paratrooper]. Physical culture and sports. P. 34–46. Voenizdat.
412. Yeromenko, E. A. (2009). *Trenuvannia v khortynhu* [Training in Horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.
413. Yeromenko, E. (1997). Types of training in sports / E. Yeromenko // Physical culture and sports. Issue 8. DGIFCS. P. 42–54.
414. Yeromenko, E. A. (2014). *Viiskovo-patriotychna prohrama ta prykladnui khortunh* [Military-patriotic program and applied Horting]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriia i metodyka hortynhu*. Issue 1 (pp. 10–19). Kyiv: Palyvoda.
415. Yeromenko, E. A. (2013). *Vospitanie nastoychivosti u detei 6–7 let v protsesse zaniaty khortingom* [Education of persistence in children of 6–7 years in the process of horting] Siberian Pedagogical Journal: scientific periodical. Novosibirsk. № 6. P. 209–213.
416. Yeromenko, E. A. (2009). Working program of training sessions on horting / K.: Nat. University of Physical Education and Sports of Ukraine. 49 p.
417. Yeromenko, E. A. (2009). Working program of physical culture and health classes in horting / K.: Nat. University of Physical Education and Sports of Ukraine. 23 p.
418. Yeromenko, E. A. (2009). Working program of physical culture and health classes in horting for children / K.: Nat. University of Physical Education and Sports of Ukraine. 32 p.
419. Yurchenko, S. D., Yeromenko, E. A. (1993). *Formy i vydy zaniat fizychnoyu kulturoyu* [Forms and types of physical culture]. Physical culture and sports in modern society. Part 2. P. 22–25. DDIFKiS.
420. Vyshnytsky, I. O., Yeromenko, E. A. (1996). *Zastosuvannia pryomiv borotby u riznykh vydakh yedynoborstv* [Application of wrestling techniques in different types of martial arts]. Collection of scientific articles. P. 57–72. Dnipro: DDIFKiS.

Opanashchuk, Viktor

Organization of independent training and self-education of the athlete using horting techniques

Abstract. *This scientific article describes the methods of self-education in the horting system, analyzes the methods and forms of self-education of schoolchildren and students using modern national sport of horting and approaches to determining the nature, content and objectives of sports. The directions of education and improvement of physical qualities of horting athletes of different age groups and level of preparation in the process of independent training work are considered. Emphasis is placed on the need to increase technical and tactical preparedness. Elements of formation of combat readiness, functional preparation of sportsmen by means of horting to performance of tasks of the trainer are allocated. The technical characteristics of the equipment used by athletes in independent classes are considered. The scheme of distribution of loading at trainings on the general and special physical training of sportsmen is offered. It is proposed to expand the sections of the training program on general and special endurance, speed and strength qualities, to use methods of training highly qualified horting athletes. The directions of increase of functional training and improvement of technical skills through improvement of physical qualities are shown: force, endurance, speed, dexterity, flexibility. Methodical recommendations for adjusting the program of physical and functional training of schoolchildren and students in the process of independent horting and self-education are provided.*

Key words: *methods of self-education, horting, forms of self-education, sports training.*